

MAWU TON .

Gbojezán

Cecil N. Wrayiti

Biblu WayWema ɔtɔn

Togan sin gbeɔiɔe

Biblu WayWema ɔtɔn ɔ, sinsenzɔ Biblu tɔn e ma nɔ ba lè à é dè wè. Nũ taji e jí é nɔ sɔ ayi dɔ é wè nyí ten enteneti tɔn le kpo wema dijitalu le kpo dɔ . Azɔɔsa Nũnywe Biblu Tɔn Tɔn Dò Togudo. Nũ e gbé nya wè IBKI dè é wè nyí ɔ meɔebũ e dɔ jlɔ é ni ɔ Biblu kplɔnkplɔn le . dɔ nũ gègè kplɔnkplɔn dó Mawu kpo jlɔ Tɔn kpo wu mɛ. Azɔmɛvi le dɔ na yi Institut ɔ bo na ɔ kúnnuɔewema dè alɔ . diplôme. È sixu kplɔn nũkplɔnme ene le dɔ Enteneti jí alɔ dɔ azɔɔsa le mɛ, gbɔn Zoom jí, yí ye dó alokan jí, sé ye dó e-mail jí, . e è zín é, alɔ mɛ ɔkpo ɔkpo, gbɛta le, alɔ sinsen le nɔ zán dɔ wɛndagbejjilazɔ yetɔn mɛ. IBKI nyí tutoblonunu e è yí gbè na é dè à .

Mí dó wusyen lanme nú we ɔ a ni kplɔn Biblu towe bo na dó tuùn lee nũ e è ɔ dɔ nũkplɔnkplɔn ene le mɛ é alɔ nũ e è ɔ dɔ Biblu ɔebũ mɛ le é sɔgbe gbɔn é . jɔten ɔevo. "Commentaires" e è nɔ xlé dɔ nũkplɔnkplɔn Institut International de la Connaissance Biblique (IBKI) mɛ le é wè nyí . linlin mɛ e wlan wema ɔ le é alɔ mɛ e xò ye kplé le é tɔn. Hwehwe ɔ, linlin le nɔ ɔ ten dó kplɔn nũ e è nɔ sè le é, video le kpo wema le kpo mɛ, mɔjen é nɔ lé nyí gbɔn é . dɔ tinme Biblu tɔn le ɔhun; bɔ, dɔ nũkplɔnme wenjlatɔ le, sinsenzɔwatɔ le, pastɔ le, vsanúxwlemawutɔ le kpo kplɔnyiji-alavoví le kpo tɔn mɛ.

A dɔ na nɔ gbéjé nũ e mɛ ene le ɔ le é, linlin yetɔn le kpo nũkplɔnme yetɔn le kpo bí kplɔn hwebĩnu dɔ azɔ towè wè é nyí ɔ a ni ba, tunwun jlɔ Mawu tɔn bó bló.

Bo na dó tuùn ɔ nũkplɔnme ɔebũ nyí nugbɔ à jí hũn, xà liledógbɛɔevome Biblu tɔn vovo le, bo kplɔn xókwintintɔ Biblu tɔn le kpo xókwintínwema Biblu tɔn le kpo dó . kplɔn tinme xókwín alɔ xógbe e è ma tuùn à le é tɔn. Mi ɔ miɔée dó tinme xógbetintɔnwema ɔebũ tɔn wu, dɔ xógbetintɔnwema le nɔ na . tinme xókwín le kpo xógbe le kpo tɔn sín gbè nukɔntɔn ɔ mɛ kaka je lee è nɔ zán ye gbɔn dín é jí.

Tinme xókwín le kpo xógbe le kpo tɔn nɔ huzu dɔ hwenu e dɔ yi yi wè é. Gɔ na ɔ, è sixu lile xókwín Glekigbe tɔn gègè dó xókwín ɔkpo mɛ, . e sixu hen tinme nukɔntɔn ɔ gblé é.

A ni jó Mawu dó bonu é ni xlé ali we dɔ Xó Mímé Tɔn Biblu ɔ kplɔnkplɔn mɛ.

IBKI nɔ na gbè bɔ è nɔ yí nũkplɔnme yetɔn le bí mlémlé bo nɔ lé dè ye tɔn nú nũ e ma nyí ajɔwiwa tɔn à le é. Sè è sixu má vɔhu ɔ, è ka na sà, ɔyo, alɔ yí akwe dɔ wema le alɔ nũkplɔnkplɔn le mɛ à.

Randolfu Dunn, Gǎn

Kàn nũ byɔ mɛ: info.IBKI.glensigbe@gmail.com

Enteneti tɔn: IBKI-Glensigbe.html

Gbɔjɛzán Mawu tɔn

Gbojezán ɔ Cecil N. Wright we wlan

Aklunɔ sín azǎn H. Leo Boles tɔn

Gbojezán 3 .

Sén Huzuhuzu dɛ we à?

Daniyéli 7:25 dɔ xó dó gbetɔ sín sén Mawu tɔn léɛ dɔɔdɔ wú - nǔ e ma sɔgbe ǎ é. Amɔ, nú Mawu dɔɔ sén é dɛsúnɔ tɔn ɔ, éné ɔ, nǔ dɛvo we é nyí bí mlémlé - bɔ é nyla dɔ è ni ma tuùn bó jladó ó. Ene wu ɔ, nǔ e un jló na wà dìn é we nyí dɔ má xlé dɔ Mawu bló huzuhuzu mɔhun nugbɔ hwenu e é sɔ Jezu Klisu b'ɛ nyí vɔsánú-xwlémawutɔ dɔxó mɔtɔn dɔ Melukisedeki sín tuto me é ǎ, é nyí sɔgbe xá tuto Levii tɔn Aalɔɔn tɔn ǎ, lee é sɔ Mɔyizi dó dɔ hwedɔtɔ dɔ sén e é sɔ Mɔyizi dó dɔ hwedɔɔsa é gló gbɔn é.

1. Eblée le (7:11-25) (Biblu Amelika Tɔn):

dɛ. "Ényí vɔsánú-xwlémawutɔ Levii ví léɛ tɔn we nɔ bló nǔ bí mlémlé [é nɔ dɔ xó dó hwɛngán wú káká yi vivɔnu, wemafɔ 25] ɔ, été we é ka lé byɔ dɔ vɔsánú-xwlémawutɔ dɛvo ní wá Melukisedeki dɔhun, bɔ è ma nɔ sɔ ɛ dó dɔ Aalɔɔn dɔhun ǎ? sén. Dó me e è dɔ nǔ éné léɛ dó wǔ tɔn ɔ, akɔta dɛvo me we é gosín, bɔ me dɛbǔ ko wa azɔ dɔ vɔsákpe ɔ me ǎ. Vɔsánú-xwlémawutɔ dɛvo, é nyí sén agbaza tɔn [sén Akɔjije Xóxó tɔn] tɔn ǎ, lo ɔ, hlɔnhlɔn gbɛ mavɔmavɔ tɔn [Klísu tɔn sín fínfín sín kú gudo] tɔn we è sɔ dɔ te. é nyí nǔ e ma nyɔ ǎ é (dó sén ɔ bló bɔ nǔ dɛbǔ nyí nǔ maɔóblɔ ǎ), bó lé hen nukúndídó dɔgbe dɛ wá d'ɛ jí, bɔ é ná zɔn bɔ mǐ ná sekɔ Mawu. É xwlé nǔ dɔ: 'A nyí vɔsánú-xwlémawutɔ káká sɔyi.' Éné ɔ, Jezu húzú vɔsánú-xwlémawutɔ sín ganjewu. dó é dɔ gbɛ káká sɔyi, bɔ vɔsánú-xwlémawutɔzɔ tɔn nɔ húzú ǎ . "Ene wu ɔ, é sixu hwɛn me dɛdɛe nɔ sekɔ Mawu gbɔn jí tɔn le é gán kaka sɔyi, dɔ é dɔ gbè bo na xodɛ nú ye."

Akpáxwé e dɔ aga ɔ dɔ dídɔ we dɔ "hwɛngán káká yi vivɔnu" (hwɛngán mavɔmavɔ dɛbǔ) dɛbǔ dɔ vɔsanúxwlémawutɔ Levii ví léɛ tɔn e dɔ Akɔjije Xóxó ɔ me é gló ǎ. Vɔsanúxwlémawutɔ dɛbǔ ǎ, é tɛ nyí .

Bɔ, dɔ dɔ wemafɔ ene me ɔ, è sɔ "gbɔjezán" ɔ dɔ nú dɛde "nyi .yɔdo nú e ja le é tɔn" – "sén ɔ dɔ dɛde nú dɛgbe e ja le é tɔn" (Eblée le 10:1) – é we nyí dɔ é na gbɔn Klisu jí, ee nyí hwedɔtɔ Akɔjije Yɔyɔ ɔ tɔn é– ene we zɔn bɔ é dɔ taji dɔ è ni gbéjé gbɔjezán ɔ kpɔn ganji dɔ Akɔjije Xóxó ɔ kpo Yɔyɔ ɔ kpo glɔ, bo na mɔ nukúnnú je nú me d'èji bo lé mɔ nukúnnú je me cédcédé.

2. Gbɔjezán ɔ dɔ wemafɔ Akɔjije Xóxó ɔ tɔn le me: Bǐbǐme kaka je

Malacii jí.

dé. È Dɔ Xó Nukɔntɔn ɔ (Bǐbǐme 2:1-3): "Éné ɔ gúdo ɔ, jinukúnsin kpódó ayíkúngban kpó, kpódó nú e dɔ yě me léé bǐ kpó fó [dɔ azán ayizén e me Bǐbǐme 1 ɔ dɛ é me]. Azán tenwegú ɔ gbe ɔ, Mawu fó azɔ e é wa léé; bó gbɔje azán tenwegú ɔ gbe sín azɔ e é wa léé bǐ wú. Mawu we dá bo bló."

Xókwín Ebléegbe tɔn e è lile dɔ fí dɔ "gbɔje" é we nyí .*sabatu*, tinme tɔn we nyí dɔ è ni dɔ te, alɔ gbɔje. Azán tenwegú ɔ, ee nyí azán e jí è nɔ dɔ núdídɔzɔ Mawu tɔn te dɔ é we è wá ylɔ dɔ "gbɔjezán" (*gbɔjezán*) alɔ "gbɔjezán." É nɔ xlé aklunzán gblame nukɔntɔn e ayíkúngban ɔ dɔ é sín vivɔnu, bo nɔ lé nyí azán tenwegú e nɔ xwedó aklunzán gblame dɔkpo dɔkpo é sín bǐbǐme, bɔ Mawu wá dɔ xó dɔ ye jí dɔ nukɔnme dɔ ye nyí "gbɔjezán ce le" (Tíntɔn 31:13; Levii ví le 19:3, 30; 26:2).

b. Wegɔ e è dɔ é (Tíntɔn 16): Izlayeli e è dɔ sín kannumɔgbenu Ejipunu le tɔn me é ma ko lín ă, bo dɔ tomeyiyi gaga e é na dɔ zɔnlin yí akpádídó tò Kanáa tɔn me é sín bǐbǐme we é ɔ, è ko kplá e yí gbetótló Sin tɔn me, bo lín dɔ Sinayii Só ɔ ă, fí e ye na dɔ gɔnu dɔ nú xwè dɔkpo bo na yí Akɔjije Xóxó ɔ sín sén, kpo i kpo é. gbɔjezán sén e jí mǐ dɔ nú lin dɔ we ðin le é.

Núduɔdu ko vɔ dɔ gbětótló Sín tɔn me, bɔ togun ɔ dɔ nú hlún dɔ we. "Éné ɔ gúdo ɔ, Mawu Mavɔmavɔ dɔ nú Mɔyízi dɔ: "Un ná bló bɔ wɔxúxú ná je jí nú mi sín jǐxwé, bɔ togun ɔ ná tɔn bó ná bé nú e yě ná dɔ gbe dɔkpó é gbe dɔkpó, bó ná kpɔn dɔ yě ná xwedó sén ce abí gbɔ. (16:4-5).

Bɔ dɔ .dɔ azán ayizéngú ɔ gbe ɔ, Mɔyízi tɔnme nú togun ɔ dɔ: "Nú e Mawu Mavɔmavɔ dɔ ɔ dɛ: Sɔ ɔ, .gbɔje daxó, nú mímé dé .gbɔjezán mi dɔ nú Mawu Mavɔmavɔ dɔ: Mi dɔ nú e mi ná dɔ é égbé, bó dɔ nú e mi ná dɔ é; éné ɔ, mi ná hen nú e kpo ɔ bǐ dɔ te nú mi káká je zǎnzǎn" (16:23). Ée zǎnzǎn wá su ɔ, Mɔyízi lé dɔ: "Mi dɔ nú éné ɔ égbé; dɔ égbé ɔ, .gbɔjezán Mawu Mavɔmavɔ, égbé ɔ, mi ná mɔ dɔ gle me ă. Azán ayizén we mi ná nó bé xɔ; lo ɔ, azán ténwegú ɔ gbe we .gbɔjezán, medé ná dɔ to ɔ me ă" (wemafɔ 25-26).

Me dé léé dɔ togun ɔ me, bó tɔn gbɔjezán gbe, bó ná yi bé, yě ká mɔ dɛbǔ ă. "Mawu Mavɔmavɔ ka dɔ nú Mɔyízi [bo na jó è nú togun ɔ] dɔ: "Kaka je hwetenu mi ka na gbé dɔ emi kún na xwedó sén ce le kpo sén ce le kpo ó?gbɔjezán, éné ɔ wú we é nɔ ná wɔxúxú mi nú azán we azán ayizéngú ɔ gbe; mi me dɔkpó dɔkpó ní nɔ ten tɔn me;

tón sín ten tɔn me dɔ .tenwegɔ ɔ azɔn. Éné ɔ, togun ɔ .gbɔje azɔn tɛnwegɔ ɔ gbe" (wemafɔ 28- 39).

Ene nyí nũ e je nukɔn nú gbediɔde gbɔjezán tɔn ɔ é, bo lé nyí nũ e è dɔ na wà é, dɔ é nyí akpáxwé taji dɛ dɔ akɔjije e dɔ Mawu kpo Izlayeli kpo tentin é me, bo é na wá je dɔ Sinayii dɔ malin-malin me.

c.Atɔngɔ e è dɔ xó tɔn é (Tíntɔn 20); Azɔn atɔngɔ ɔ gbe e Izlayéli wá gbetótló Sinayii tɔn me é ɔ, Mawu dɔ xó dó Sɛn Wɔ léé jí sín Sinayii Só ɔ jí kpódó xesi kpó, bo é wá wlán dó awinnya we jí, bó sɔ jó nú Mɔyízi. É je xó éné léé jí dɔ: "Nye we nyí Mawu Mavɔmavɔ, Mawu towe, bó dɛ we tɔn sín Ejípu, bó dɛ we sín kannumɔgbenu" (v. 2). Sɛn nukɔntɔn ɔ we nyí dɔ è ni ma dɔ nũmesen dɛvo lé je nukɔn ní (alɔ zɛ) é wu ó. Bo enegɔ ɔ dɛ: "flín .gbɔjezán azɔn ɔ, bó ná sɔ dɔ vo. Azɔn ayizén we a ná dó wa azɔtowe léé bí ná; lo ɔ, azɔn tɛnwegɔ ɔ nyí .gbɔjezán Mawu Mavɔmavɔ, Mawu mitɔn: mi kpó ví mitɔn nyɔnu kpó, mesentɔ mitɔn súnnu kpó, kanlin mitɔn léé kpó, jɔnɔ e dɔ to mitɔn me léé kpó ní ma wa azɔ dɛ gbe éné gbe ó, dɔ azɔn ayizén we Mawu Mavɔmavɔ sɔ dó bló jɛnukúnsin kpódó ayíkúngban kpó, xu kpódó nũ e dɛ me léé bí kpó ná.gbɔje azɔn tɛnwegɔ ɔ gbe, bo .è dɛ dó vo é we" (wemafɔ 8-11).

d.Wemafɔ E Nɔ Tinme Nũ D'ejí lé É – éné léé tɛdɛlɛ e gbɔjezán azɔn tɛnwegɔ ɔ tɔn nyí nũ dɔxó dɛ gbɔn é kpódó nũ taji e é dɔ nú Izlayéli é kpó jí:Tíntɔn 31:12-17 . : "Nũgbó ɔ, mi ná hen . gbɔjezán ce léé : dɔ wuntun dɛ we é nyí dɔ nye kpó mi kpó tentin, dɔ jijime mitɔn léé bí me; éné ɔ, mi ná tunwun dɔ nye we nyí Mawu Mavɔmavɔ e sɔ mi dɔ vo é. ...Éné ɔ wú ɔ, Izlayéli ví léé ná nɔ .gbɔjezán , bo na dó kpón .gbɔjezán dɔ jijime yetɔn lé bí me nú hwenu mavɔmavɔ . akɔjije . É nyí .wuntun dɔ nye kpo .Izlayéli ví léé jijime yɛtɔn léé bí ná nɔ mɔ́káká sɔyi, dɔ azɔn ayizén we Mawu Mavɔmavɔ dɔ nú jɛnukúnsin kpódó ayíkúngban kpó.

Nũ e è nɔ ylɔ dɔ "gbɔjezán lé é" ɔ, gbɔjezán tenwegɔ ɔ tɔn kpowun we é nɔ dó gesí (aklunɔzán gblame dɔkpo dɔkpo nɔ dɔ gbɔjezán) – ene wu ɔ, "Nũgbo ɔ, mi na nɔ xwedó azɔn ce .gbɔjezán lé : dɔé é nyí wuntun dɛ dɔ nye kpó mi kpó tentin dɔ jijime mitɔn léé bí me."

Sɛnflínme 4:7-8 . : "Akɔta dɔxó té ka dɔ nũmesen dɛ, lɛ e Mawu Mavɔmavɔ, Mawu mɛtɔn nó sɛkpó e gbɔn hwenu e mɛ nó ylɔ e é dɔhun? sɛn léé kpó gbeta léé kpó jlɔ sɛn éné léé bí dɔhun , ee un sɔ dɔ nukɔn mitɔn égbé é?" Mɔyízi dɔ xó éné ɔ dɔ xó e é dɔ nú Izlayéli ví léé ɔ me, dɔ xwe kandé gúdo hwenu e é ná sɛn e é ná me dɔ bíbɛme dɔ Sinayii é, bo é dɔ sɛn éné ɔ vó vó dɔ we din cóbónú é ná kú, bo yɛ ná byɔ Kanáa hwenénu dɔ Jozuwée glɔ.

Sɛnflínme 5:12-15 . : Hwenu e Mɔyízi vó gbɔjezán sín sɛn e dɔ Tíntɔn 20:8-11 me é dɔ, bó byɔ dɔ mesentɔ yɛtɔn léé kpó mesentɔ yɛtɔn nyɔnu léé kpó ní gbɔje dɔ gbɔjezán gbe ɔ, é dɔ gɔ ná dɔ: "Mi ná flín dɔ mesentɔ we mi nyí dɔ Ejípu, bo Mawu Mavɔmavɔ, Mawu mitɔn hen mi tɔn.éné wú we Mawu Mavɔmavɔ, Mawu towe dɛ gbe nú we dɔ hwi ní nyi gbɔjezán ɔ . " (wemafɔ 15gɔ ɔ).

Ezekiyeli 20 : Xwè kanweko mɔkpan gudo ɔ, hwenu e mexo Izlayeli tɔn le wá gbeyidɔ Ezekiyeli gɔn bo na kàn nũ byɔ Jehovah gbɔn jĩ tɔn é ɔ, Jehovah bló bɔ é flín nũ e è ɔp dò aga dò Tíntɔn 31:12-17 me é ye azɔn wè, lee é bɔ d'ewu gbɔn é:

(a) "Un lé ná yě gbɔjezán ce léε, bónú yě ná nyí wuntun dé ɔp nye kpó yě kpó tɛntin, bónú yě ná tunwun ɔp nye we nyí Mawu Mavɔmavɔ e nɔ sɔ yě dó vo é" (v. 12); kpo

(b) "Gbɔjezán ce le ... na nyí wuntun dé ɔp nye kpo mi kpo tentin, bɔ mi na tuùn ɔp nye we nyí Mawu Mavɔmavɔ, Mawu mitɔn" (v. 20).

Nεεmíi 9:12-15 : Xwè kanweko adadé mɔ'gudo ɔ, hwenu e Izlayeli-ví le lekɔ sín kannumɔgbenu Babilɔnu tɔn gudo é ɔ, hwenu e è xo ɔp ɔkpɔ géé dó dókú nú Mawu dò kplédókɔpɔ ɔaxó dé jí dò Jeluzalemu é ɔ, è ɔp tan e é wá xá Izlayeli-ví le é sín hwenu e tɔgbó yetɔn Ablaxamu yɔ ε é kaka je hwenenu é ɔ, è lé ɔp xó dó Sinaiho kpodo Sinaiho kpo jí. séxwé we é ná sén jlɔjlɔ léε yě, bó ná sén nũgbó léε yě. bó ɔp gbɔjezán mímé towe xlé yě . , sén léε, sén léε kpó sén léε kpó, gbɔn mesentɔ towe Mɔyízi jí. bó ná yě nũɔɔɔ e gosín jĩxwé é hwenu e xovε sin yě ɔ . , bó ɔp sin tɔn sín sɔ ɔ me nú yě, dó kɔ xú yě, bó ɔp nú yě ɔp yě ní byɔ to e a dɔ akpá ɔp é mí ná ná yě é me."

Ezayíi 66:23-24, 25 . dìn ɔ, è ɔp xó tɔn gudogudo tɔn ɔ dò xwè kanweko mɔ'je nukɔn nú wemafo e dò Ezekiyeli me é, é ka gbɔn vo nú nũ e è ɔp wá yì le é bĩ, bo nyí akpá nũɔɔɔ'ayĩ tɔn dé nú Izlayeli dó hwenu e "gbetɔ le bĩ" (akɔta le bĩ) na sèn Mawu Izlayeli tɔn "sín gbɔjezán ɔkpɔ jí je gbɔjezán ɔpvo jí é," lee é dè gbɔn é: ná nɔ nukɔn ce; , Mawu Mavɔmavɔ ɔp, mɔ'we kúnkan towe kpó nyí kɔ towe kpó ná nyí gbɔn .nɔ . Sín sunwáwũ ɔkpó ɔkpó me ɔ, sunwũvɔ dɛbũ ná wá je dɛvo me; bɔ gbɔjezán dɛ je dɛ jí . , dó nagbetɔ le bĩ Mawu Mavɔmavɔ ɔp: [Kosi léε kpó Izlayéli ví léε kpó] nɔ wá sen mì."

Dó mĩ na xò nũ e mĩ ɔp wá yì le é kplé wutu ɔ, mĩ dó nũ elɔ le:

(1) Mawu na gbɔjezán tɔn le Izlayeli agbaza tɔn ɔ, bo na dó dó wuntun akɔjije e é je xá ye dò Sinayíi sɔ jí, bo nyí togun tɔn e é sɔ é tɔn é tɔn dò é kpo ye kpo tentin (Tíntɔn 31:12-17; Ezekiyeli 20:12, 20), bo dè ye dó vo nú me ɔpvo le bĩ. É dè wlan nũ dɛ ă dò gbetɔ le sín azán tenwego ɔ sín xwèɔɔɔ me dɔ gbɔjezán ɔaxó dé nú Jehovah cobɔ è na sɔ jó nú Izlayeli mɔ' - hwenu e ma hwe hú xwè 2500 dò gbetɔ le sín tan me ă é - é nyí cobɔ sinvɔgbe ɔ wá ă, gbɔn Adamu, Abeli, Seti, Henɔci, Nɔwée, alɔ me ɔpvo dɛbũ gblame ă - é ka nyí dò sinvɔgbe ɔ gudo ă, gbɔn me ɔpvo jí, gbɔn Jakɔbu, Ablaxamu alɔ Isa gblame.

Amɔ, xókwín "aklunɔzán gblame" (Ebléegbeshabua, tenwe dé) tɔn dò Bĩbɛme 29:27-28 me, bo ɔp gbè dɛdɛe Labáan zán dò xóɔɔɔkpɔ xá Jakɔbu me dò xwè 250 jeji je nukɔn nú "gbɔjezán" Jehovah tɔn nina Izlayeli dò Sinayíi é. Enε wu ɔ, é dò wen ɔp azán tenwe le sín linlin ɔ gosin azán ayizén e jí è dá nũ le dè é me, bo lé gú nú gbɔjezán e Mawu gbɔje dò nũɔɔɔ le jí é dò azán tenwego ɔ gbè - é dò mɔ'cɔ, è wlan nũ dɛbũ dó azán tenwego ɔ wu ɔp è ni dɛgbe nú gbetɔ ɔp é ni gbɔje nú Jehovah ă, kaka je hwenu e è na . Izlayéli dɔwuntun akɔjije e dò é kpo ye kpo tentin, bo nyí togun tɔn bunɔ hwenenu é tɔn, lee è ko ɔp gbɔn dò aga é.

(2) Akɔta ɔaxó ɔevo ɔé ɔó nǔmesen alǒ akɔjije ɔé ɔi Mawu kpo akɔjije Izlayeli tɔn kpo ɔɔhun ǎ, bo, ɔó xógbɛ ɔevo me ɔ, è nǎ nyi gbɔjezán ɔébǔ ǎ. (Sɛnflínme 4:7-8; 5:12-15) Ɖò nǔjledonǔwu linu ɔ, é cí hwenu e asú ɔé na alɔké alɔwliwli tɔn asì tɔn ɔó ɔé akɔjije alɔwliwli tɔn e é kpo é kpo je é tɔn xlé é ɔɔhun, bo yedokponɔ we nɔ ɔé é ɔó vo nú me ɔevo le bí. Bɔ Mawu ɔésú jlé akɔjije éné ɔ ɔó akɔjije éné ɔ wú, bó ɔɔ: "Yě gbà akɔjije ce ɔ, un ka nyí .asú nú yě" (Jelemíi 31:32).

Gó na ɔ, gbɔjezán azǎn tenwegó ɔ tɔn ɔɔgbɛ tawun, ɔó é nyí wuntun mɔhun ɔé ɔó Mawu kpo Izlayeli kpo tentin, bo xlé akɔjije e ye je ɔó Sinayíi só ɔ jí é. Ɖó gbɔjezán tɔn nɔ xlé azɔ e é wà ɔó azǎn ayizén e é zán ɔó ɔó nǔ le é bí sín vivɔnu, bo nɔ flín (Bíbeǔme 2:1-3). Bɔ gbɔjezán tɔn le nina Izlayeli lɔmɔnɔte nú kannumɔgbenu e é ɔó ɔó Ejipu é, bo nɔ lé flín ye, lee Sɛnflínme 5:15 ɔɔ gbɔn é. Nǔ éné ɔ xlé ɔɔ Mawu nǔɔíɔó léɛ tɔn we nyí Mawu Izlayéli tɔn din, bo yě ɔó ná ɔó ɔévo ǎ – le e akɔta ɔévo ɔébǔ ma má mɔ ɔɔ hwenuxó me ǎ gbɔn é, abí gbɔjezán e è na ɔu ɔó gbɔje ɔaxó ɔé nú Jehovah é ɔɔhun.

(3) Izlayéli ví léɛ tunwun "gbɔjezán míme" tɔn ɔ, nǔ e je kplé lé lé ɔó Mawu kɔódó hwenu e Mawu jete sín "Sinayíi só jí" bó ɔɔ xó nú yě sín séxwé é kɔó é ɔokpó we (Nɛemíi 9.13-15). Bɔ nǔ e ye ma tuùn ɔ'ayí ǎ é xlé gbɔn walɔ e ye me ɔé le ɔó hwenu e è ko ɔegbe ɔɔ è ni nɔ xwedó è je nukɔn ɔó gbetótló Hwehuhu tɔn me é, ɔó nǔ e kàn hwenu e Mawu je mana na ye jí é me (Tíntón 16).

(4) Xó e è ɔɔ ɔó (2) e ɔó aga é me ɔɔ Izlayeli-ví le gbà akɔjije alɔwliwli tɔn e ɔó Jehovah kpo ye kpo tentin é, bo lé byɔ ɔɔ ye ni "bí" gbɔjezán ɔ, ee nyí wuntun akɔjije e ɔó ye kpo é kpo tentin é tɔn, gbɔn gbɔjezán ɔ ma hen ɔó mimé jí ǎ gblame, ɔi gbɔjezán ɔé nú Jehovah. Kénsísú 15:32-36 me we è ɔɔ ɔó ɔó nǔ kwijikwiji mɔhun wu ɔé azɔn nukɔntɔn ɔ. Amɔ, wema ɔevo e è mɔ le é sukɔ ɔín bo è sixu xà ɔó fí ǎ.

(5) Gbɔn gudo ɔ , kɔòakpá nǔɔɔ'ayí tɔn ɔó Ezayíi 66:22-23 me nú Izlayeli e kúnkplá gbɔjezán ɔó .ayikúngban yɔyɔ é na bló, é ɔó xó ɔɔ ɔó gbɔjezán ɔ xixo wu we ǎ . ayikúngban elɔ . ɔó Akɔjije Yɔyɔ e me Klisu nyí hwedɔtɔ tɔn ɔé é gló, bo ɔyɔ Akɔjije Xóxó e me Mɔyizi nyí hwedɔtɔ tɔn é, amɔ, nú .gbɔjezán gudo tɔn ɔ nú me e è hwlen gán nú akɔta e ɔó gbɛ ɔ me léɛ bí .é kɔó ɔó na wá we . Hwenu e è ɔó akpá ene ɔó we ɔó gbɔjezán hwenu tɔn e ɔó Akɔjije Xóxó ɔ gló é me é ɔ (lee è nɔ wá sen ε "sín gbɔjezán ɔokpo jí je ɔevo jí," bo nɔ lé "sín sun yɔyɔ ɔokpo jí je ɔevo jí" é ɔ, è ɔó na zán ɔó lǒ me ɔó, é ka nɔ ɔé gbɔjezán tegbe tɔn xlé.

Ɖó, lee mesédó Jaan mɔ gbɔn ɔó nǔmimɔ e é mɔ ɔó Patimɔsi é me é ɔ, "ayikúngban yɔyɔ" kpo "toxo míme tɔn, Jeluzalemu yɔyɔ kpo" (Nǔɔexléme 21:1 - 22:5) ɔ, "toxo ɔ ɔó hudo hwesivɔ tɔn ǎ, sunví tɔn ka ɔó hudo tɔn bo na ɔó kón jí ǎ, ɔó susu Mawu tɔn we ɔó Lengbɔví ɔ tɔn kón we" (Bɔ:2); "è na sú hɔntogbo tɔn le gbedé ɔó kéze ǎ (ɔó zǎn na nɔ fine ǎ)" (v. 25); "Zǎn só ná tíin ǎ, yě só ná ɔó hudo zogbén sín wéziza tɔn ǎ, yě só ná ɔó hwesivɔ sín wéziza tɔn ǎ, ɔó Aklúnɔ Mawu ná ná wéziza yě" (22:5).

Gó na ɔ, wemafɔ atɔn e je nukɔn le é xwedó wemafɔ gudo tɔn e è nɔ xà lě é, bɔ dɔ é dɔ hwe dɔkpo ɔ nu dɔ hwe dɔkpo ɔ nu wutu ɔ, é dɔ na lě nyí nǔjledonǔwu tɔn: "Ye na tɔn bo na kpɔn me e gbà hwe dɔ mì le é sín cyc le." dó nǔvínúví yětɔn ná kú ǎ, myɔ yětɔn ná cí ǎ . ; bɔ gbetɔ bí ná gbé wǎn nú yě" (Ezayíi 66:24).

Xókwin e è tén kpɔn le é [dɔ xeví yetɔn na kú ǎ, myɔ yetɔn ka na cí ǎ] le é we Jezu zán dɔ nukɔnme, lee è wlan gbɔn dɔ wemafɔ Akɔjije Yɔyɔ tɔn me dɔ Maki 9:43-48 me é, bo dɔ dɔ ye kúnkplá "xeví" kpo "myɔ" e dɔ "zome" (Jeyenu) me é kpo. Tɔdo Hinno tɔn ɔ we nyí Tɔdo Hinno tɔn tawun, bɔ è wá zán dɔ bé nǔ kwijikwiji le kɔn nyí toxo ɔ me dɔ Jeluzalemu ayikúngban jí tɔn ɔ sín akpáxwé, é nyí nǔ kwijikwiji le kedɛ we è nɔ bé dɔ ǎ, lo, è nɔ lě bé cyc e è ma ko dɔ ǎ le é, "fí e nǔvínúví le nɔ dɔ nǔ dè bo nɔ fyɔ dè é" (lee è dɔ gbɔn dɔ A. T. Robertson sín wema me é). Xógbe Nǔjledonǔwu Tɔn le Dò Alexwíi Yɔyɔ ɔ me). Lo ɔ, Aklúnɔ mǐtɔn zán e dɔ jlé nǔ dɔ "myɔ mavɔmavɔ e è sɔ d'ayí nú awovi kpódó wensagun tɔn lée kpó é wú" (Matie 25:41), – è nɔ ylɔ dɔ "myɔ tɔsisa" dɔ Nǔdɛxléme 20:14-15 me – fí e me e ma nɔ wa nǔ jlɔjlɔ ǎ lée "na yi tódɔnnúme mavɔmavɔ me é" (v. 26). 25:31-46), é we nyí dɔ é na xwedó fínfɔn sín kú mekúkú le tɔn e dɔ weke ɔ bí me é kpo ayikúngban kpo jinukúnsin e dɔ ayí dìn é kpo sín hinhɔn (é dɔ wen dɔ jinukúnsin tɔn e dɔ jɔhɔn me é kpo vlafo jinukúnsin e dɔ akpáxwé le é kpo, amɔ, é nyí fí e Mawu nɔ nɔ é ǎ) (Nǔdɛxléme 20:11-15). Amɔ, é dɔ wen dɔ myɔ mavɔmavɔ sín tɔsisa ɔ na dɔ "toxo mímé Jeluzalemu Yɔyɔ" sín akpáxwé, alɔ, me e è hwlen gán le é sín nukún me ǎ (Nǔdɛxléme 21:1 - 22:5).

Dó hwejjɔ mɔhun le wu ɔ, é cí dɔ akpáxwé e dɔ Ezayíi 66:23-24 me bo dɔ xó dɔ gbɔjezán ɔ jí dɔ "ayikúngban yɔyɔ" e Jehovah na ko "bló" é jí é sɔgbe tawun dɔ 1914 me. Elliott sín tinme dɔ Biblu ɔ bí jí , lee é dè gbɔn é: "É dɔ lee nǔ le dè gbɔn é me dɔ xó le kún ko je kpɔn ó, bo ka sixu lě je gbedé ǎ. È mɔ nǔ je nǔgbo ɔ wu dɔ Jeluzalemu yɔyɔ e dɔ Nǔdɛxléme 21:22-27 me é me, é we nyí gbɔjezán mavɔmavɔ e dɔ Eblée le 4:9 me é, bɔ nǔmimɔ gbigbɔ tɔn susunɔ dé tle nyí mɔ."

È ko dɔ ganji dɔ Alenuwema Xóxó ɔ we nyí Alenuwema Yɔyɔ e è sɔ hwla é, bɔ Yɔyɔ we nyí Alenuwema Xóxó e è dè xlé é. Ene wu ɔ, mǐ lekɔ wá Yɔyɔ jí je nukɔn dìn nú nǔ e Xóxó ɔ xlé le é.

Nũ e è mɔ dɔ̀ Akɔ̀jije Ƴɔ̀ɔ̀ɔ̀ sín Wema le me é

1. Dó akpáxwé Akɔ̀jije Xóxó ɔ̀ tɔ̀n e dɔ̀ Ezayíi 66:22-23 me é xlé mǐ .mavɔ̀mavɔ̀ gbɔ̀jezán e dɔ̀ na nyí .nùdí́dó gudo tɔ̀n gbɔ̀je nú togun Mawu tɔ̀n, bɔ̀ é ná dɔ̀ viví tɔ̀n gbɔ̀n Jezu Klísu jí, bó ná .díde d'ayí amǔ́é nyí dɔ̀ viví tɔ̀n dɔ̀ Akɔ̀jije Xóxó ɔ̀ glɔ̀, bɔ̀ .é nyí cobɔ̀ ayikúngban mǐtɔ̀n dìn tɔ̀n ɔ̀ na wá dɔ̀ ayikúngban Ƴɔ̀ɔ̀ e na nɔ̀ ayí kaka sɔ̀yi é dé,hweɖevonu wìwá Klísu tɔ̀n wegó ɔ̀ dɔ̀ .nù é́lɔ̀ ayikúngban ɔ̀ dɔ̀ tan tɔ̀n sín vivonu ɔ̀, è dè xlé dɔ̀ akpáxwé ɖevo le me gbɔ̀n akpáxwé taji elɔ̀ le gblame:

dé.2 Piyéé 3:10-13 . : "Amǔ́, Aklúno sín azǎn [azǎn e jí é ná 'wá' é. v.4] na wá ajotó ɖɔ̀hun; mǐ dɔ̀ na nɔ̀ gbè mímé kpo sinsen-biblo kpo bí me, bo na nɔ̀te kpón azǎn Mawu tɔ̀n sín wìwá, bo na dɔ̀ biba we kpo ayi bí kpo, dɔ̀ é na zón bɔ̀ jinukúnsin na dɔ̀ myc me, bɔ̀ nũ e dɔ̀ ayikúngban jí le é na dɔ̀ fyó we kpo myc ɖaxó dé kpo? Amǔ́, lě e é dɔ̀ akpá tɔ̀n gbɔ̀n é [fíté we é ma nyí Ezayíi 66:22-23 ǎ?] ɔ̀, mǐ dɔ̀ te kpón jínukúnsin Ƴɔ̀ɔ̀ kpódó ayikúngban Ƴɔ̀ɔ̀ kpó, bɔ̀ hwejjɔ̀ ná nɔ̀ me. "

b.Nùdèxléme 20:11-15 . : "Un mɔ̀ axɔ̀suzinkpo wewé ɖokpó kpódó me e jínjón jí é kpó, bɔ̀ ayikúngban kpódó jínukúnsin kpó hɔ̀n sín nukún tɔ̀n me, bɔ̀ fí ɖěbũ sɔ̀ mɔ̀ yě ǎ, bɔ̀ un mɔ̀ mekúkú lée, me ɖaxó lée kpódó kpeví lée kpó dɔ̀ te dɔ̀ axɔ̀suzinkpo ɔ̀ nukɔ̀n. wema lée, lě e nũ e yě wa lée gbɔ̀n é. Xu ɔ̀ jó mekúkú e dɔ̀ yě me lée dó, bɔ̀ è ɖɔ̀ hwe xá yě me ɖokpó ɖokpó lě e nũ e yě wa lée gbɔ̀n é ... bɔ̀ nú è ma mɔ̀ meɖé bɔ̀ è ma wlán nyikɔ̀ tɔ̀n dó gbewéma ɔ̀ me ǎ ɔ̀, è sɔ̀ e nyi myc tɔ̀ ɔ̀ me."

Mǔ me ɔ̀, mǐ dɔ̀ "ayikúngban kpo jinukúnsin kpo" e dɔ̀ hinhɔ̀n we dìn é dɔ̀ fínfín sín kú kpo hweɖiɖɔ̀ gbɔ̀tɔ̀ le tɔ̀n kpo linu, lee meséɖó Jaan mɔ̀ gbɔ̀n dɔ̀ nũmimɔ̀ sɔ̀gudo tɔ̀n le me hwenu e é dɔ̀ kannumɔ̀gbenu dɔ̀ tɔ̀tentinto Patimɔ̀si tɔ̀n me é.

c.Nùdèxléme 21:1 - 22:5 . : É na bo tle sukpó dín bɔ̀ è na ɖɔ̀ dɔ̀ fí ɔ̀, è dɔ̀ na xà bí mlémlé ganji. Nũmimɔ̀ dé we bo xlé ɖɔ̀ séxwé Ƴɔ̀ɔ̀ kpo ayikúngban Ƴɔ̀ɔ̀ kpo na xwedó hwejjɔ̀nɔ̀ akɔ̀ta le bí tɔ̀n, bɔ̀ "toxó mímé, Jeluzalemu Ƴɔ̀ɔ̀ [e gbɔ̀n vo nú Jeluzalemu ayikúngban jí tɔ̀n Paləstinu tɔ̀n] na jete sín séxwé sín Mawu gón" ("Mawu gbɔ̀ɖe ɔ̀ sín toxo, Jeluzalemu jixwé tɔ̀n" (Eblée le2:2).

É dɔ̀ wen ɖɔ̀ "ayikúngban Ƴɔ̀ɔ̀" ene ɔ̀ kpo "toxó mímé Jeluzalemu Ƴɔ̀ɔ̀" kpo we nyí "to e dɔ̀ jixwé é" kpo "toxó e dɔ̀ dodónu le é kpo, bɔ̀ Mawu we nyí me e gbá e bo bló é," bɔ̀ Ablaxamu, Sala, kpo Izaki kpo Jakɔ̀bu kpo ba (Eblée le 11:8-16) ɖi nũ e hugǎn bí é nú ye bɔ̀ é nyí adowsha keɖe hú "Kanáa,

"Me éné léé bí [me e xó mí dɔ̀ dìn léé lɔ̀ d' é me, kpódó me gègè dèvo e è lé dɔ̀ xó dó nǔdidi yè̀tɔ̀n wú léé kpán] ́, è dɛ kúnnu nú yè̀ gbɔ̀n nǔdidi yè̀tɔ̀n gblame, bɔ̀ yè̀ mɔ̀ akpá [to kpódó toxo kpó e dɔ̀ séxwé é sín akpá] ă, dɔ̀ Mawu sɔ̀ nǔ dɔ̀gbe dé d'ayí nú mí [hugằn nǔ e é ná mí dɔ̀ ayíkúngban jí é], bɔ̀ é ná nyí nǔ bí mlémlé ă" 11:39-40 me). Ené we nyí dɔ̀ ye na byɔ̀ nǔ mađóblɔ̀ e dɔ̀ gbè ɔ̀ me cobɔ̀ fínfín sín kú na wá hwenu e Klisu na lé wá ayíkúngban jí é me ă, lee é na nyí gbɔ̀n nú mí lɔ̀mɔ̀ é dɔ̀hun.

d. Eblée lɛ 3:1 - 4:11: Fí ɔ̀ lɔ̀mɔ̀ ɔ̀, mí dɔ̀ akpáxwé e è jladó é dé (bɔ̀ mi kenklen bo xà bí mlémlé, .
d'ayí lee é dɔ̀ nukɔ̀n yì we gbɔ̀n é wu).

Jè nukɔ̀n ́ :

"Éné ́ wú ́, nɔ̀ví mímé léé mi, mi me e dɔ̀ nǔdɔ̀kan .ybylɔ̀ jixwé tɔ̀n , mi lin tame dó Mesédó kpo Vɔ̀sanúxwlemawutɔ̀ Đaxó e mí nɔ̀ yí gbè na é kpo jí, é we nyí Jezu, ... ví e dɔ̀ xwé tɔ̀n [Mawu] tɔ̀n nu é [dɔ̀ tinme 'xwé' tɔ̀n me], bɔ̀ mí nyí xwé tɔ̀n, enyi mí hen akónkpinkpan mǐtɔ̀n kpo susu e mí dɔ̀ bo dɔ̀ nukún é kpo syensyen kaka je vivɔ̀nu ɔ̀" (3:1-6).

Nɔ̀ kpó dɔ̀ yiyí we :

Flín nǔxatɔ̀ lɛ nǔmađi kpo gbejimanɔ̀ kpo e Izlayeli agbaza tɔ̀n gègè dɔ̀ é, bɔ̀ ené wu ɔ̀, .ye ma byɔ̀ fí e è sɔ̀ dɔ̀ te nú ye é me qbedé ă . dɔ̀ Kanáa ayíkúngban jí tɔ̀n ɔ̀ me: é lé dó wusyen lanme nú me dɔ̀ è ni yí akpágbánúme sín nǔ ené me, bo ma gɔ̀n gbɔ̀je e è sɔ̀ d'ayí nú Izlayeli gbigbɔ̀ tɔ̀n ɔ̀ dɔ̀ Kanáa jixwé tɔ̀n ɔ̀ me é ó (3.7 - 4.8).

Đò vivɔ̀nu ɔ̀ :

"Đò finéé kpo éné ́ wú ́, gbɔ̀jezán ́ dɔ̀ te nú togun Mawu tɔ̀n. Đó me e byɔ̀ gbɔ̀je Mawu tɔ̀n me ́ .é dɛsú gbɔ̀je sín azɔ̀ tɔ̀n léé me, lè e Mawu gbɔ̀je sín azɔ̀ tɔ̀n léé me gbɔ̀n é dɔ̀hun . Hǔn, mi nú mí ní ná .găndidó bo na byɔ̀ gbɔ̀je ené me . , bónú međé ma wá je tónúmase sín kpóndéwú dɔ̀kpó ́ jí ó" (4.9-11).

Nǔ e bɔ̀ d'ewu é sixu flín mí Nǔdɛxléme 14:13: "Nǔ nyɔ̀ nú me e kú dɔ̀ Aklunɔ̀ me sín dìn lɛ é.gbɔ̀je dɔ̀ azɔ̀ yetɔ̀n lɛ me . ; dɔ̀ nǔwiwa yè̀tɔ̀n léé nɔ̀ xwedó yè̀."

2. Bo na dó mɔ̀ nǔ je nǔ lɛ bí wu b'ɛ na góngón bo lé dɔ̀ wen ɔ̀, mí dɔ̀ na lé gbéje nǔ e je lɛ é kpo nǔ e je dɔ̀ Akɔ̀jije Yɔ̀yɔ̀ ɔ̀ hwenu lɛ é kpo kpón d'ɛji, dɔ̀ Klisu sín wíwá nukɔ̀ntɔ̀n ɔ̀ kpo wegɔ̀ ɔ̀ kpo tentin, hwenu e Akɔ̀jije Xóxó ɔ̀ sín "gbɔ̀jezán" ɔ̀ nyí é .é sɔ̀ nɔ̀ cá me ă . , kpoetewu ma ka nyí mɔ̀ ă ,dɔ̀ qbedide devo lɛ bí . e dɔ̀ Sén Wǔ lɛ me é (Tíntón 20:1-17) ɔ̀, è sɔ̀ dó Akɔ̀jije Yɔ̀yɔ̀ ɔ̀ sín sén ɔ̀ me lɔ̀mɔ̀. Ené wu ɔ̀, mí na bé kpo .etewu è ma ka na cá ă . , dɔ̀ akpágbánúme elɔ̀ gudo:

AKPAXWÉ: Nǔxatɔ̀ ɔ̀ sixu mɔ̀ dɔ̀ nǔ e bɔ̀ d'ewu lɛ é dé lɛ nɔ̀ vé me, bo nɔ̀ lé hen nǔ gblé dó me wu hú akpáxwé nǔ e è dɔ̀ wá yì lɛ é tɔ̀n dé lɛ, amɔ̀, é dɔ̀ na tuùn dɔ̀ nǔ dɔ̀kpó dɔ̀kpó dɔ̀ taji bo na dó mɔ̀ nukúnnú je nǔ e sixu cí dɔ̀ nǔ kpeví kpeví e dɔ̀ fí kpo fí kpo lɛ é nɔ̀ klán gbè xá yedée é wu. Hwedenu ɔ̀, dɔ̀ lǔ e kúnkplá axɔ̀suđuto tɔ̀n e ja é tentin (Matie 13:1-58; Maki 4:1-34 kpo Luki 8:4-15 kpo), Jezu dɔ̀: "Mɔ̀ we axɔ̀suđuto Mawu tɔ̀n cí, bɔ̀ međé dó nǔkún dó ayíkúngban jí, bo dó amlɔ̀, bo fín zằnme, bo fín, bo cí mɔ̀. é tunwun lè e ayíkúngban ́ dɛsú nɔ̀ ná sínsén gbɔ̀n é ă. hwín ɔ̀ je nukɔ̀n, bɔ̀ ené gudo ɔ̀, atínkwín ɔ̀, bɔ̀ ené gudo ɔ̀, atínkwín ɔ̀ gó.

Ényí atín sínsén lée mya ́, é ń nyi nŭkún-yanú, d́o nŭkún-yahwenu su " (Maki 4:26-29).

Ené xlé akpáxwé axwsuduto ɔ tɔn e bɔ d'ewu lɛ é, bɔ enyi mĩ kpéwú bo nyi alɔ nú nŭglɔglɔ ɔ, è d́o na tuùn ye. Bɔ fí ɔevo lɛ d̀ò lǒ e è d́o d́'ayí lɛ é mɛ ɔ, "Nŭkún ɔ we nyí Mawuxó ɔ" (Luki 8 - 10), "axwsuduto Mawu tɔn sín xó ɔ" (Matie 13:19); bɔ "nŭkún-yiya ́ we nyí gbɛ ́ sín vivɔnu" (Matie 13:39), hwenu e è nǎ "klán" mɛ nyanya lée sín hwejjɔɔ lée mɛ, bó ná śó yě nyi "myɔkán mɛ" (v. 47-50) – éné ́ ná nyí hwenu e Klísu ná wá azɔn wegú ́ hwenu é (Matie 25:31-46) – hwenu e "axósú ́ ná" é. 34) bo byɔ "gbɛ mavɔmavɔ mɛ" (v. 46), "d̀ò gbɛ e jǎwe é mɛ" (Maki 10:29-30; Luki 18:29-30) – ye "byɔ axwsuduto mavɔmavɔ Aklunɔ mĩtɔn kpo Mɛhwɛngantó mĩtɔn Jezu Klisu kpo tɔn mɛ" (2 Piyée 1:11) – bo byɔ "gũ e ma nɔ hɛn nŭ gblé ǎ é dé mɛ, bo ma nɔ hɛn nŭ gblé d́o mɛ wu ǎ. è śó d́'ayí nú mi d̀ò séxwé ... hwlengán dé "kaka jɛ vivɔnu," lee è ko d́o gbɔn wá yì d̀ò Eblée lɛ 7:25 mɛ é.

D̀ò klewun mɛ ɔ, mĩ na mɔ .

(1) akpáxwé nukɔntɔn dé kpo .

(2) axwsuduto jixwé tɔn sín akpáxwé e wá bí mlémlé é dé .gbɛmɛ fí . , d̀ò Klisu sín wíwá nukɔntɔn ɔ kpo wegú ɔ kpo tentin; bɔ enɛ gudo ɔ

(3) akpáxwé gudogudo tɔn dé (alǒ, é nyó wà ɔ, nŭ e d̀ò jixwé lɛ é sín nŭwiwa mavɔmavɔ .tɛnkɔn) d̀ò gbè e ja é mɛ .gbè ɔ sín vivɔnu gudo . – nukɔntɔn ɔ we nyí tɛnkɔn, .nŭsisɔ bo na byɔ atɔngɔ ɔ mɛ.

Mĩ sixu lé lin d́o mɛ d̀édeɛ byɔ akpáxwé No.1 mɛ lɛ é nyí toví charter No.2 tɔn (enyi ye nyí gbejininɔ), bɔ enɛ gudo ɔ, toví gbejininɔ tɔn e d̀ò gudo tɔn ɔ mɛ lɛ é nyí mɛ e byɔ No.3 mɛ bo d́u gũ tɔn lɛ é. d̀ò mɛ ɔ, ye na d́u viví "gbɔjɛzán" e kpò "nú togun Mawu tɔn" é tɔn, lee è d'akpá tɔn gbɔn d̀ò Eblée lɛ 4:9 mɛ, bo lé d́'ayi wu d́'ayí é, d́o é gbɔn vo nú gbɔjɛzán "azǎn tɛnwegú ɔ" e d̀ò Akɔjjiesén Xóxó ɔ mɛ é, amǔ, é nyí akpáxwé Akɔjjiesén Yɔyɔ ɔ tɔn d̀ò Jezu Klisu gló ǎ, lee mĩ ko mɔ gbɔn é.

D̀ò ayi nŭ e wu gbɔjɛzán azǎn tɛnwegú ɔ tɔn ma d̀ò Akɔjjiesén Yɔyɔ ɔ sín sén mɛ ǎ é wu cobo yì nŭ ɔevo e kúnkplá nŭ enɛ lɛ é jí.

d́é. Lee è ko wlan gbɔn ganji é ɔ, .azǎn tɛnwegú ɔ gbɔjɛzán è ko śó jó nú .Izlayéli lě e è nɔ mɔ gbɔn d́o aq̄baza mɛ é; bɔ édɔkponɔ we, d̀ò Sinayí, bo nyí wuntun akɔjije e Jehovah jɛ hwenɛnu xá togun Izlayeli tɔn é tɔn, bo d̀è ye d́o vo, bo d̀è ye d́o vo nú akɔta ɔevo e d̀ò gbè ɔ mɛ lɛ é (Kosi lɛ),bɔ é sɔgbɛ hugǎn d̀ò hwenuxó mɛ nú linlin enɛ.

Amǔ, d̀ò Klisu mɛ ɔ, vogbingbɔn kpo meklánklán kpo enɛ śó tĩn ǎ. Bɔ Akɔjije Xóxó ɔ e bló bo byɔ nŭ mɔhun lɛ é ko hun ali nú Akɔjije Yɔyɔ d́é bɔ é nyí .é nyí byɔ ye, amǔ . nɔ súnsún nŭ bí ye --ye yí Kosi lɛ kpo Jwifu lɛ kpo, bo zán xógbe d́okpo ɔ lɛ, mǔ mɛ ɔ, ye bí huzu akɔta d́okpo, a . Izlayeli gbigbɔ tɔn ɔ (kpón Efɛzinu lée 2:11-22; Hlɔmanu lée 2:28-29; 9:6-8; Galatinu lée 3:26-29; 6:16, akpáxwé gudo tɔn é ló yló é cédécédé d́o "Izlayéli Mawu tɔn").

Jezu d́esu ko d́o: "Un d́o lɛngbǔ ɔevo lɛ [d̀ò linlin kpo nukúndí d́o kpo mɛ] bɔ ye ma d̀ò kanlin [Jwifu lɛ tɔn] elb mɛ ǎ; un d́o na kplá ye lɔmǔ wá, bɔ ye na se gbè ce, bɔ ye na .

huzu lengbɔ́kpó ɔ̀okpo [kpodo lengbɔ́ɔ́wifu le tɔn kpo], [bo ɔ̀ó] lengbɔ́nyitɔ́ ɔ̀okpo" – alɔ́, è na xà gbɔn vo ɔ́, "lengbɔ́kpó ɔ̀okpo we na nyí, lengbɔ́nyitɔ́ ɔ̀okpo" Jaan 10:21). gbetɔ́ le bí [Jwifu léé kpódó me e ma nyí Jwifu á léé kpó] nú nyiɔ́éé" (Jaan 12:32).

Bɔ́ cóbónú é ná yi jixwé ɔ́, é ɔ́e gbe ɔ́ è ní jlá Wɛn ɔ́agbe ɔ́ akɔta léé bí ɔ̀okpó ɔ́ (Matie 28:19-20; Maki 16:15-16 kpódó Luki 24:46-47 kpó) – é we nyí ɔ́, "Jwifu léé je nukɔn, bó léé jlá Gléšinu [Kosi léé]" (Hlɔmanu léé 1:4). 2), bɔ́ é cí ɔ́ xwè 41 H.M.

Enɛ wu ɔ́, bo na kpó ɔ̀ò wuntun Akɔ́jije Xóxó enɛ tɔn e ɔ̀ò Mawu kpo Izlayeli kpo tentin é blá ɔ̀ó agbaza jí we ɔ̀ò Akɔ́jije Yɔ́yɔ́ ɔ́ sín hwenu (kú Klisu tɔn, fínfón sín kú tɔn kpo jixwé yiyi tɔn kpo gudo) ɔ́, é na nyí nú ɔ́é .nú e ma sɔ́gbe á é – ɔ̀ò jlé jí xá blábláadagbigbo agbaza tɔn ɔ̀ò Akɔ́jije Xóxó ɔ́ glɔ́, bo nyí wuntun kúnkan Ablaxamu tɔn e ɔ̀ò agbaza lixo é tɔn, bɔ́ .Kosi le Klisanwun le we nyí .é nyí. ɔ̀ò alɔ́ ɔ́evo me ɔ́, .bí sɛn wɔ́ e ɔ́o akɔ́jije xóxó ɔ́ me léé, zɛ ɔ̀ó gbɔ́jɛzán sín sɛn ɔ́, é na sɔ́gbe xá Klisanwun le, ye na bo nyí Jwifu le alɔ́ Kosi le ɔ́, lee é sɔ́gbe gbɔn nú Izlayeli agbaza tɔn e ɔ̀ò Akɔ́jije Xóxó ɔ́ glɔ́ é ɔ́ɔ́hun– bɔ́ enɛ wu ɔ́, è sɔ́ ye dó Akɔ́jije Yɔ́yɔ́ ɔ́ sín sɛn me.

Kpo hwɛjijɔ́ e sɔ́gbe tawun é enɛ kpo ɔ́, mí .sixu léwɔ́ sú nùkplɔ́nklɔ́n mĩtɔn dó. Amɔ́, mí na kpó ɔ̀ò nú e sɔ́gbe le é ɔ́ we .nú e le le é kponukɔ́nyiyi le ɔ̀ò nú e kàn Akɔ́jije Yɔ́yɔ́ ɔ́ sín hwenu é me, ɔ̀ò Klisu sín wìwá nukɔntɔn ɔ́ kpo wegɔ́ ɔ́ kpo tentin, hwenu e gbɔ́jɛzán gbɛɔ́ɔ́ Akɔ́jije Xóxó ɔ́ tɔn .é sɔ́ nɔ́ cá me á. ɔ̀ò nukɔnyiyi kpo nú e je le é kpo na zón bɔ́ mí na ɔ̀ó linlin ɔ́agbe hugán ɔ̀ò alí ɔ́é le nu, bo na lé d'alɔ́ mí bɔ́ mí na nyí alɔ́ nú nùwanyido e è nɔ́ kɔ́ hwɛhwe le é ɔ́é le. (È sixu ɔ̀ó ayi xó e è vɔ́ ɔ́ é ɔ́é le wu, amɔ́, nú è na tɛɔ́ jí gbɔn vo ɔ́.)

b. "Sɛn ɔ́ kpódó gbeyíɔ́ Mawu tɔn léé kpó [e nɔ́te nú Akɔ́jije Xóxó ɔ́] ɔ́o te káká je hwenu e Jaan [Baptɛmublonúmetɔ́ ɔ́, Jezu sín nukɔntɔ́] wá é axɔ́súɔ́uto Mawu tɔn [é nɔ́ ɔ́yɔ́ axɔ́súɔ́uto Izlayeli agbaza tɔn ɔ́] we è nɔ́ jla, bɔ́ me bí nɔ́ byɔ́ me kpo hlɔ́nɔ́n kpo," we Jezu ɔ́ (Luki 16:16). Enɛ we nyí ɔ́ me ɔ́éɔ́e byɔ́ me le é nɔ́ wà mɔ́ ɔ̀ò gbeklanxame gègè nukɔn. ɔ̀ó, é lé ɔ́: "Heelu mi sɛnkplɔ́nmetɔ́ le! ɔ̀ó mi yí nùnywé sín cávi ɔ́, bɔ́ mi nɔ́ glón ali nú me e jló ná byɔ́ xwé ɔ́ gbe léé" (Luki 11:52); ɔ̀ó mi sú .axɔ́súɔ́uto séxwé tɔn gbetɔ́ léé wú, ɔ̀ó mi ɔ́ésúnɔ́ nɔ́ byɔ́ me á, mi ka nɔ́ lé lɔ́n nú me e jló ná byɔ́ me léé ní byɔ́ me á" (Matie 23:13).

c. Amɔ́, "byɔ́byɔ́" enɛ ɔ́, 1914 me kɛɔ́ we é nɔ́ byɔ́ nukɔntɔn kpo nùsisɔ́ kpo axɔ́súɔ́uto ɔ́ sín akpáxwé ɔ́ ayíkúngban jí, bɔ́ Jaan jlá wen tɔn je nukɔn, bɔ́ Jezu jlá wen tɔn je nukɔn ɔ́ é "sékpɔ́" (Matie 3:1-2; 4:1) – é ko wá bí mlémlé á. ɔ̀ò hwɛjijɔ́ enɛ wu ɔ́, Jezu sixu ɔ́ nú Falizyen ɔ́éɔ́e kanbyɔ́ ɔ́ hwɛtɛnu axɔ́súɔ́uto Mawu tɔn na wá é ɔ́, "axɔ́súɔ́uto Mawu tɔn ɔ̀ò mi me" (Luki 17:21), alɔ́ "ɔ̀ò mi tentin," lee é ɔ́é gbɔn ɔ̀ò Biblu Amelika Tɔn sín akpáxwé é, alɔ́ "ɔ̀ò mi tentin," lee Biblu Glɛnsigbe Tɔn Yɔ́yɔ́ ɔ́ kpo lilédógbedɛvome ɔ́evo le kpo ɔ̀ó gbɔn é – é sixu ko nyí ɔ́ tinme tɔn we nyí ɔ́ me ɔ́, a- . vlafo me e è ko ɔ́ ɔ́ ye "ɔ̀ò byɔ́" me we le é lɔ́mɔ́. É ɔ̀ò mɔ́ có, é kplón ahwanvu tɔn ɔ́ é ni nɔ́ xoɔ́e bo ɔ́: "Axɔ́súɔ́uto towe ni wá" (Matie 6:10), ɔ̀ó é ko wá bí mlémlé lee é d'akpá tɔn gbɔn é á.

Amo, dō nukōnme dō azān ayizēn je nukōn nū huzuhuzu Jezu tōn ɔ, é dɔ xó taji wè:

(1) Mesédó Piyéé , hwenu e é yí gbè n'i dɔ é we nyí "Klisu, Mawu gbede ɔ sín vř" gudo é ɔ, é dɔ, "... dō só elb jí [é dō wen dɔ nŭgbo e Piyéé yí gbè na dó wŭ tōn é we] un na gbá agun ce dō; bɔ ... un na sɔ axɔsɔdɔto séxwé tōn sín cávi le jó nū we" (Matie 16:16-19).

(2) Éné ɔ gúdo ɔ, mesédó tōn léé bí , bó dɔ: "Me dé léé dɔ fí, bó ná kú gbedé ă.káká yi je hwenu e yé ná mɔ axɔsɔdɔdu ɔ ná wá kpó hlŋhlŋn kpó é " (Maki 9:1; kpón Matie 16:28) – é je dō Pantekotu sín azān gbè, azān kandé dō fínfón sín kú tōn gudo, bo lé je azān wŏ mɔ dō jixwé yiyi tōn gudo (Mesédó 1:1-9 kpo wemata 2gɔ ɔ kpo), bɔ è na dó ayi wu d'ejí dō nukōnme.

AKPAXWÉ: (1) "Axɔsɔdɔto" e è dɔ xó tōn azōn gègè bo nɔ dɔ ɛ dɔ "axɔsɔdɔto Mawu tōn" alò "axɔsɔdɔto jixwé tōn" é ɔ, è nɔ lé yɔ ɛ dɔ axɔsɔdɔto Klisu tōn (kpón Matie 16"28; Luki 1:31-32; 22:29-30; 23:42; Jaan 18:31:1:3-3). kpo Nŭdɛxléme 1:9 kpo), bɔ è nɔ lé yɔ ɛ dɔ "axɔsɔdɔto Klisu kpo Mawu kpo tōn" (Efəzinu le 5:5; kpón Nŭdɛxléme 11:15) – bɔ Klisu dō ayijinjɔn dō "Mawu sín dīsíxwé [dó é nyí axɔsuzɔwatɔ dé]" (Maki 16:19; Mesédó 2:33; Hlɔmanu le 8:1:34; 1 Piyéé 3:22 kpo Nŭdɛxléme 3:21 kpo).

(3) Gó na ɔ, xókwín "agun" kpo "axɔsɔdɔto" kpo e dō wemafɔ e bɔ d'ewu le é me é (Matie 6:18 kpo 19 kpo) ɔ, è nɔ lé zán ye dó dɔ yedéé dó hagbɛ dɔkpo ɔ tōn le nyí toví dɛvo tōn dō ayikúngban jí bɔ dō ali ene nu ɔ, ye nyí dɔkpo ɔ. Ene wu ɔ, dō Kolosinu le 1:13 me ɔ, mesédó Pɔɔ dɔ xó dó "me mímé" e dō Kolosi le é wu ("agbaza" togun Klisu tōn tōn, ene wu ɔ, "agun" tōn e dō fine é (1:1, 24) dɔ é "lile [Mawu] ... dó .axɔsɔdɔto ɔ Vř wanyinano tōn tōn." Bɔ mesédó Jaan, ee dɔ xó dó Nŭdɛxléme Wema ɔ jí nū "me tenwe le .sinsɛnɔ le e dɔ Azíi léé me" (1:4), é lé dɔ xó dó édéé wú dɔ é mí nyí "nɔví mitōn, bó dɔ wŭvé mɔ we xá mi, bó .axɔsɔdɔto ɔ kpódó suúludíqó e dɔ Jezu me é kpó" (v. 9).

d. Dò akpáxwé e xó mř dɔ je nukōn dō aga é me ɔ, "sén ɔ kpo gbeyidɔ le kpo" nyí afɔsɔdótétɔ . Akɔjije Xóxó ɔ dō Mawu kpo Izlayeli kpo tentin (ee nyí "axɔsɔdɔto" dé nū Mawu é, Tíntón 19:6 bɔ Davídi nyí me e sɛkpɔ linlin tōn hugān é .axɔsú , bo dō ace kpa we dó .akɔjije togun Mawu tōn . dō ayikúngban jí nū Mawu, bo nɔ kplá ye bɔ ye nɔ dɔ dō kentɔ yetōn le jí), akɔjije e me Mɔyizi nyí hwedɔtɔ dè é, bɔ gbeyidɔ le nyí dō nŭ dɛvo le me, bo nɔ tín sén tōn me nū togun ɔ. Dò alɔ dɛvo me ɔ, "axɔsɔdɔto Mawu tōn" alò "axɔsɔdɔto jixwé tōn" e xó é dɔ dō wema Alenuwema Yɔyɔ ɔ tōn e dō aga le é kpo dɛvo le kpo me é nɔte nū .Akɔjije Yɔyɔ , bɔ Klisu nyí hwedɔtɔ tōn (Eblée le 8:6; 9:15; 12:24), bɔ dō gb tōn .É nyíaxɔsú , é dɔ ace dó togun Mawu tōn jí nū Mawu, bo dɔ dō kentɔ le jí, lee tɔgbó tōn Davídi bló gbɔn dō agbaza lixo é dɔhun. È d'akpá nū nɔ tōn e ná jì é dɔ: "É ná nyí me nukúndéjì, bɔ è nă ný ył ɛ dɔ Mawu Ajalŋlŋn ví, bɔ Aklúnɔ Mawu ná ná ɛ .axɔsúzinkpo tɔ tōn Davídi tōn jí . : é ná dɔ axɔsú dɔ Jakóbu [Izlayéli] sín xwédo jí káká sýyi; bɔ axɔsɔdɔto tōn ná dó vivɔnu ă" (Luki 1:32-33). (Mi lé jlé nŭdɔd'ayí Alesándlu Xóxó ɔ tōn dó Ezayíi 9:6-7 wu).

e. Amọ, acekpikpa Klísu tɔn ná nɔ "Izlayéli e ɔo agbaza me é" jí ǎ (kpón 1 Kɔlentinu lée 10:18), lo ọ́, é ná nɔ Izlayéli gbigbɔ tɔn jí (kpón Hlɔmanu lée 2:17-29; 4:1-12). Bɔ é na lé byo .me e ma nyí Jwifu ǎ lée kpó Izlayéli ví lée bí kpó me e na yí gbè nú .Akɔjije Yɔyɔ Mawu we bló xá "Izlayéli ví lée kpódó Judáa ví lée kpó" (Eblée lée 8:8-12). Ene na nyí hwenu e (1) è ko gbà dǔ tentin tɔn e ɔò Jwifu le kpo Kosi le kpo tentin é "gbɔn akluzu" Klisu tɔn jí gudo é, bo na dó "ɔó nǔ ɔò éɔée me .gbetó yɔyɔ ɔokpó ." ɔi xógbe ɔevo me ɔ (é nyí Jwifu alǔ Jwifu ɔò agbaza lixo ǎ, loɔ, Klisanwun we, bo nyí Izlayeli gbigbɔ tɔn ɔ) , kpo (2) .è dó hwí jí é [sén Akɔjije Xóxó ɔ tɔn, ee ɔè Izlayeli-ví le ɔó vo nú Kosi le bo lé ɔè ye ɔó vo é] kaka je .dida sa é cí ɔ (kpón Efezinu le 2:11-22; Kolosinu le 2:8-15). Nǔ éné ọ́ tɔnme nǔɔé dó axósúɔuto e Jaan je nukɔn, bɔ Jezu jlá wen tɔn je nukɔn é wú ɔ é "sékpó" (Matie 3:1-2; 4:1).

f. Lee mí ko ɔ ɔ gbɔn wá yì é ɔ, azǎn ayizén jen kpò bɔ Jezu na huzu, bɔ é ɔ nú mesédó tɔn le ɔ: "Me e ɔò fí le é ɔé le na kú cobo mɔ Mawu .axɔsuɔuto ɔ Mawu tɔn wá kpo hlɔnhlɔn kpo" (Maki 9:1; kpón Matie 16:28) – é je ɔò Pantekotu sín azǎn gbè ɔò akluzu jí, fínfín sín kú, kpo jixwé yiyi Klisu tɔn kpo gudo (kpón Mesédó 1:1-9, kpo wemata 2gɔ ɔ kpo). axɔsuɔuto ɔ sín cávi le .jixwé " (Matie 16:19), ee Piyée yí gbè ɔ emi nyí "Klisu, Mawu gbeyé ɔ sín Vǐ" gudo é. Hwenenu ɔ, Jezu ko lé ɔ ɔ, "só elɔ jí [é ɔò wen ɔ nǔgbo e Piyée ɔ dó wǔ tɔn é we] un na gbá xɔ ce .sinsɛn " (wemafɔ 16-18).

g. Ɖò nǔ e sɔgbe xá Maki 9:1 e xó mí ɔ ɔò aga é me ɔ, Jezu ko ɔ ɔ meɔé le ɔò fine hwenenu kún na kú cobo mɔ "nǔ .axɔsuɔuto ɔ Mawu tɔn wǎ kpohlɔnhlɔn ," Luki ɔò Mesédó 1:1-9 me ɔ ɔò "wuvě e é mɔ é [wuvě e é mɔ é kpo kú tɔn kpo, bɔ fínfín sín kú tɔn xwedó]" kpo hwenu e è "yi [jixwé yiyi tɔn]" é kpo tentin ɔ, é ɔegbe nú mesédó tɔn le ɔ "ye ni ma gosin Jeluzalemu ó, loɔ, ye ni nɔte kpón akpá e Tó ɔ dó é [comfort the Holy Spirit he had into their . séxwé (kpón Jaan 14:16-17)], bɔ é ɔ: "Mi se xó ce, ɔó Jaan [Baptɛmublótɔ ɔ] nɔ le yehwesin nú me kpo sin kpo; amǔmi ná le yehwesin gbɔn Yesinsɛn me azǎn nabí ɔé din." ...[ɔ] mi na mɔ hlɔnhlɔn hwenu e Yesinsɛn na je te dó mi jí é . : bɔ mi na nyí kúnnuɔetɔ ce ɔò Jeluzalemu, ɔò Judée kpo Samalíi kpo bí me, kaka je fí e ayikúngban ɔ sín vivɔnu ɔó é."

Nǔ e è ɔó na flín le é ɔé:

(1) Mesédó Klisu tɔn le (ze Judasi Isikalioɔti wu) na mɔ axɔsuɔuto ɔ .wǎ ;

(2) é na wá kpo .hlɔnhlɔn ;

(3) yeyesunɔ na mɔ hlɔnhlɔn hwenu e Yesinsɛn na .wǎ bɔ yě ko "le yehwesin" ɔ'é me, bɔ é ko bló azǎn gégé ɔ Klísu sín jixwé yiyi gúdo ǎ. Ene wu ɔ, enyi nǔ (3) ɔ ko je ɔ, nǔ (1) kpo (2) kpo na ko jenu.

h. Ene wu ɔ, lee è wlan gbɔn ɔò Mesédó 2gɔ ɔ me é ɔ, hwenu e Pantekotu sín azǎn ɔ wá sù, bɔ azǎn wǔ mǔ gudo ɔò Klisu sín jixwé yiyi gudo é ɔ, mesédó le bí kplé ɔò fí ɔokpo ɔ, nǔjiwǔ elɔ le je:

(1) "... ajijime ɔ, jɔhɔn ɔaxó ɔé sín gbè ɔi gbè ɔɔhun," bo gɔ xwé e me mesédó le jinjɔn é bí.

(2) "Θε δε λέε τίν δο yě με, δι myc dphun, bó ... jínjón yě dōkpó dōkpó jí."

(3) "Bɔ ye ka .ye bǐ gɔ ayi me nú Yesinsen, bɔ ye je gbè devo le dó jí, lee Yesinsen na na ye gbɔn é . ."

Un. Bɔ mesédó Piyée e è sɔ "axɔsɔdɔto séxwé tɔn sín cávi le" dó así na é dɔ xó taji e è na dɔ dò bǐbǐme azǎn ene jí é, dò toxo Jeluzalemu tɔn me, fí e azɔ nukɔntɔn yetɔn le na nɔ nú táan gegè dè é. Gbè éné ɔ gbe . "lindɔn afatɔn atɔn mɔ" wɛ yí gbe. Kpo sín gbe né gbe . "Mawu Mavɔmavɔ gó nú . sinsen ayihɔngbe ayihɔngbe ɔ, me e è nɔ hwlen gán le é" (Mesédó 2:27, New King James Version). Ene wu ɔ, dò Pantekotu sín azǎn ɔ gbè ɔ, è ko dó "agun" ɔ ayí; "axɔsɔdɔto jixwé tɔn" ɔ ko dó .wǎ . Bɔ xóqɔdɔ Pantekotu tɔn Piyée tɔn e dò Mesédó 2:22-40 me é dó nǔ devo le d'eme bɔ ye sɔgbe xá nǔkplɔnkplɔn mǐtɔn dìn tɔn.

j. Dò xóqɔdɔ tɔn me ɔ, mesédó Piyée dɔ dɔ è ko "fón Klisu" (sín kú) bo sɔ ε dó dǐsɔxwé nú Mawu dò séxwé; dɔ é yí Yesinsen e sín akpá é dó é sín Tó ɔ gón, bɔ é wɛ nyí nǔjǐwǔ e è mɔ bó se gbe éné gbe é; bo dɔ dɔ emi na "jínjɔn dǐsɔxwé nú Mawu kaka je hwenu e kentɔ emitɔn le na sɔ emi dó afɔ tɔn le glɔ . – Jezu ko huzu "Aklunɔ kpodo Klisu kpo" (Mesédó 2.22-36).

Dò 1 Kɔlentinu le 15:24-28 me ɔ, mesédó Pɔlu wá gbló ada nú akpáxwé e jí mǐ tɛdǔ é {bo dɔ dɔ é na "jínjɔn" Mawu sín dǐsɔxwé kaka je hwenu e è na sɔ kentɔ tɔn le dó afɔ tɔn glɔ é}, lě e é dɔ gbɔn é "Éné ɔ gúdo ɔ, vivɔnu ɔ ná wá . [é wɛ nyí dɔ hwenu e dɔ ayíkúngban dìn tɔn jí é kpódó ayíkúngban é dǐsúnɔ kpó tɔn, bɔ éné ɔ wú ɔ, axɔsúɔdɔto séxwé tɔn sín akpáxwé ayíkúngban jí tɔn ɔ, amɔ, axɔsúɔdɔto ɔ dɛsu tɔn ǎ. Dó ee gudo tɔn ɔ nyí mavɔmavɔ bɔ toví tɔn gbejinɔtɔ le na byɔ jixwé tɔn susunɔ ɔ me hwenenu, lee 2 Piyée 1:11 dɔ gbɔn é; kpón. Matie 25:31-46; Mesédó 14:21-22; 2 Timótée 4:18], 12 .hwenu e é na sɔ axɔsɔdɔdu tɔn jó nú Mawu Tó ɔ é ; hwenu e é ná dɛ acekpikpa kpódó acekpikpa kpó, kpódó hlɔnhlɔn kpó bí sɔin é. Dó Klísu dó ná du axɔsú káká yi hwenu e Mawu ná bé kentɔ tɔn lée bí dó afɔ tɔn lée glɔ é . Kentɔ gudogudo tɔn e è na súnsún é wɛ nyí kú [gbɔn fínfón sín kú mekúkú le tɔn e dò gbè ɔ bí me é gblame (Nǔdɛxléme 20:13-20) kpo agbaza me mímé e dò gbè le é tɔn huzuhuzu dó agbaza e ma nɔ gblé ǎ, bo ma ka nɔ kú ǎ é kpo jí (1 Kɔlentinu le 15:50 -57)]. ... Hwenu e nǔ bí ná sɔ Ví ɔ dó ace tɔn glɔ ɔ, Ví ɔ dǐsú ná sɔ nǔ bí dó ace tɔn glɔ, bónú Mawu ná nyí nǔ bí dɔ me bí me" – lě e Tó ɔ bló Ví ɔ gbɔn nú hwenu é – kpódó "acekpikpa bí ... dɔ séxwé kpódó ayíkúngban jí kpó" (Matie 28:1). n"i" (1 Piyée 3:22).

Ene xlé dɔ Klisu kún sɔ na dɔ axɔsu dò ali dɛbǔ nu ó ǎ, dó "axɔsuzinkpo Mawu tɔn kpo Lengbɔví ɔ kpo [Klisu] tɔn na dò fine [é wɛ nyí dɔ, dò 'toxɔ mímé ɔ me, Jeluzalemu yɔyɔ', bo na jete sín jixwé' bo na wá 'ayíkúngban yɔyɔ' ɔ jí]: bɔ mesentɔ tɔn le na sɛn ε; ... bo na lě sɛn ε; yě ná du axɔsú káká sɔyi;" (Nǔdɛxléme 22:3-5) – ye lɔmɔ dò axɔsu dɔ wɛ xá ε dphun, kpón 3:21; kpón 2 Timótée 2:12). É na bo tle na kpó dò ace kpa wɛ xá Tó ɔ lee é dè gbɔn dìn é ɔ (Nǔdɛxléme 3:21), acekpikpa tɔn na gbɔn vo nú acekpikpa tɔn hwenenu ǎ. sɛn Mawu tɔn – azɔ ene ko fó hwenenu.

k. Dò xóqíq̄ Pantekotu t̄n hwenu ɔ, mesédó Piyéé lé q̄ xó e Davidi q̄ d̄o ðehan 16:8-10 me é, bo wá q̄ xó el̄ le: "Nɔví le mi, un sixu q̄ xó nú mi kpo ayi bí kpo dó t̄gbó m̄t̄n wu . Davidi , q̄ é kú, b̄ è q̄ i, b̄ yɔdo t̄n kpo q̄o m̄ me káká je égbé. Éné ́ wú we un nyí gbeyíq̄ [bo lé nyí axósú Izlayéli t̄n], bó tunwun q̄ Mawu xwé n̄ d'é jí nú émí. é ná s̄ v̄ e q̄o akón t̄n me léé q̄é dó axósúinkpo t̄n jí . ; é m̄ n̄ je n̄ éné ́ wú .q̄o xó dó fínf̄n sín kú Klisu t̄n wu, q̄ è kún jó è dó ['lind̄n t̄n,' wemaf̄ 27] dó dó kútome ó, agbaza t̄n kún lé gblé ó . . Jezu ene ɔ we Mawu f̄n sín kú, b̄ m̄ bí [Piyéé kpo mesédó q̄evo le kpo] nyí kúnnuq̄et̄ t̄n.Ée Mawu s̄ e su ́, é jínj̄n q̄isí t̄n xwé . , b̄ t̄ t̄n yí Yesinsen e sín akpá é dó nú ȳ ́ nú ȳ. é we k̄n nyi ayí nú m̄ . " (Mesédó 2:25-33).

Dò xógbe q̄evo me ɔ, Mawu ko f̄n Jezu sín kú bo q̄ è t̄n dó al̄ t̄n q̄isíxwé t̄n jí bo na dó "s̄" e dó .axósúinkpo Davídi t̄n , l̄ e è d'akpá t̄n nú Davídi gb̄n é, l̄ e è ko q̄ gb̄n q̄'ayí é, kpódó Mali e nyí n̄ e ná j̄i agbaza t̄n é kpó (Luki 1:16-33).

Enyi ene cí n̄ e kpaca me é q̄hun, q̄o Davidi q̄o ax̄su d̄o ayikúngban jí, b̄ Klisu na q̄o ax̄su sín jixwé ɔ, è q̄o na tuùn q̄o .acekpikpa kpoé nyí kpòx̄ xókwín "ax̄suzinkpo" ɔ we n̄ xlé e. ðó ayi n̄ el̄ le wu: "Davídi, Jesée ví ɔ q̄o ax̄su d̄o Izlayeli. É q̄o ax̄su d̄o Izlayeli nú xwè kandé, é q̄o ax̄su nú xwè tenwe .q̄o Ebl̄n , é q̄o ax̄sú nú xwe gban-nukún-at̄n .d̄o Jeluzalemu . É kú q̄o kpikpo q̄agbe me, ...b̄ ví t̄n Salom̄ɔ q̄o ax̄sú q̄o ten t̄n me" (1 Tan 29:26-28).Salom̄ɔ jínj̄n ax̄súzinkpo jí . Jehovah q̄i ax̄su q̄hun d̄o ten t̄n me .Davidi t̄ t̄n" (v. 33) – b̄ é nyí q̄o 1914 me.Jeluzalemu q̄o Salom̄ɔ q̄o ax̄sú.

Ax̄suzinkpo Salom̄ɔ t̄n we nyí ax̄suzinkpo Jehovah t̄n, b̄ é jínj̄n jí q̄o t̄ t̄n Davidi tenme; éné ́ wú ́, ax̄súzinkpo Davídi t̄n ́, ax̄súzinkpo Mawu t̄n we, b̄ é jínj̄n jí je nuk̄n q̄o Ebl̄n, b̄ é wá jínj̄n Jeluzalému. B̄ ax̄suzinkpo e jí Jezu jin̄n d̄o jixwé é we nyí ax̄suzinkpo Mawu t̄n. Éné ́, é n̄ q̄o kpó xá e, q̄o q̄isí t̄n xwé – fí e "ax̄súq̄uto t̄n ná q̄o viv̄n̄u q̄e ă é," l̄ e akpá e é dó nú q̄ȳví Mali é (Luki 1:33), é na bo t̄le nyí q̄o ax̄súq̄uto t̄n sín akpáxwé ayikúngban jí t̄n ́ ná f̄o q̄o ́, l̄ e è ko q̄o gb̄n q̄'ayí é.

l. Lee Salom̄ɔ nyí Davídi ví bo q̄o ax̄suzinkpo t̄n sín ḡd̄ut̄ gb̄n é ɔ, m̄'jen Klisu l̄o nyí gb̄n d̄o agbaza lixo d̄o xwè m̄kpan gudo é n̄e. Me gudogudo t̄n e q̄o ax̄súzinkpo Davídi t̄n jí cóbónú Klísu q̄o ax̄sú é we nyí Yoyakini (2 Ax̄sú léé 24:8) – è n̄ lé yl̄ e q̄o Jekoniyási (1 Tan 3:16), kpódó K̄oniyási kpó (Jelemíi 22:24) – b̄ ax̄sú Nabukodonɔɔ kplá e yi kannum̄gb̄nu q̄o Babil̄nu q̄o xwe l̄ e ax̄sú Nabukodonɔɔ kplá e yi kannum̄gb̄nu q̄o xwe l̄ hwenu m̄' é. Nabukodonɔɔ ko s̄ Sedesíyasi q̄o ten t̄n me, é nyí n̄v̄i t̄n, am̄, é nyí ví t̄n ă, b̄ é wá f̄n ḡ d̄o nuk̄nme, b̄ è lé wlí i kannum̄gb̄nu d̄o Babil̄nu (2 Tan 36.10-21). Mawu q̄o nú gbeyíq̄o Jelemíi dó Koniyási wú q̄o: "Nya él̄ ́, vímaji we é nyí, b̄ n̄ ná nyó n'i q̄o gb̄e t̄n me ă, q̄o me q̄eb̄ d̄o ví t̄n me ă.é jínj̄n ax̄súzinkpo Davídi t̄n jí, bó q̄o ax̄sú q̄u we q̄o Judáa " (Jelemíi 22:30).

É nyí vímaq̄omeji d̄o linlin e q̄o q̄o é kún q̄o d̄k̄un ó é me ă, q̄o d̄o kannum̄gb̄nu ɔ, é j̄i ví sunnu q̄okpo, b̄ è n̄ yl̄ e q̄o Salatiyeli, b̄ é nyí q̄okpo d̄o t̄gbó Jezu t̄n le me (Matie 1:12-16); loo, é q̄o ví ă d̄o ali e nu é ma q̄o kúnkan q̄eb̄ bo na q̄o ax̄su d̄o Davidi sín ax̄suzinkpo jí ă é, bo kp'ace dó Judáa jí é ă. É q̄o wen q̄o Klisu we q̄ȳ e bo q̄o ax̄suzinkpo Davidi t̄n jí có, s̄gb̄e xá Mawu t̄n .

de gbe édu axósú dọ Judáa ǎ; lo, dọ jixwé, bo na lekó wá ayikúngban jí gbedé bo na du axosu dọ axosuzinkpo Davidi tɔn jí dọ Judáa kpo Jeluzalemu kpo lee me gègè nɔ kplɔn me gbɔn égbé é ǎ.

m. Gó nú éné ́, dọ Klísu dọ ná nyí "vǎsánú-xwlémawutǎ dǎxó káká sýyi, dọ Melukisedeki sín tenme" (Eblée lée 6:20), lě e mí ko kplɔn gbɔn dọ bǐbéme é (p.2 dọ aga) ́, é dọ ná nyí nǔ we lée bǐ .axósú kponvǎsánú-xwlémawutǎ , dọ Melukisedeki we nyí " .axósú Salemu [lee è wá ylb dọ Jeluzalemu é] tɔn;vǎsánú-xwlémawutǎ Mawu Ajalɔnɔn tɔn" (Eblée le 7:1). Bɔ dọ Zakalíi 6:12-13 me, bɔ è dǐ nǔ dọ é nyí nǔdǎdǎyǐ Klisu tɔn ɔ, è dọ dọ "é na nyí vǎsanúxwlémawutǎ dọ axosuzinkpo tɔn jí." 5:7-10) bo ka na byɔ "dọ avɔ e è sɔ dó cyɔn nǔ na é me [é we nyí dọ, jixwé dɛsu me]" (Eblée le 7:17-20, ene wu ɔ, é ko nyí axosu ǎ, ene wu ɔ, é kún dọ axosuzinkpo Davidi tɔn jí ó, kaka je xwè e me é wá je é).hwedevonu jí yiyi tɔn yi séxwé – fí e é kpó dọ é, bó ná lě dọ tɛgbɛ, ze wìwá tɔn wegó ́ wú, bó ná dó hwe hwe n'i, bó ná yí étɔn dó susu mavɔmavɔ me xá édqée dọ gbɛ e jǎwé ́ me.

n. Nǔ éné ́ sɔgbɛ xá nǔ e gbeyídɔ Daniyéli ko dọ dǎyǐ é, é we nyí dọ é ná yi jixwé, bó ná yí axósúdɔto tɔn, lě e é dọ gbɔn é: "Un mɔ nǔ dọ nǔmimɔ ce lée me zǎnme, bɔ medé wá dọ akpókpó me dọ jǐnukúnsin, bɔ é cí gbɛtǎví dɔhun [kpɔn Mesédó 1:9-11], bɔ é wá je nukɔn n'i. è ná ε acekpikpa, bó ná ε susu, bó ná ε axósúdɔto, bónú togun lée bǐ, akɔta lée bǐ, kpódó gbe lée bǐ kpó ná sen ε: Acekpikpa tɔn nyí acekpikpa mavɔmavɔ dqé, é ná vɔ ǎ, bɔ axósúdɔto tɔn ná hen gblé ǎ" (Daniyéli 7:13-14).

o. É lě sɔgbɛ xá lǎ e Jezu dó hwenu e é dọ Jeluzalemu sekɔ we dọ aklunɔzán gbɛla gudogudo tɔn e je nukɔn nú è na xwè è dó atín wu é me é dqé, bɔ è wlan dó Luki 19:11-30 me, é dọ mǎcɔ, lǎ gudo tɔn ɔ dọ xó dó nǔ le jí hú ee mí ko dọ wá yi le é. Dó é dọ mǎdó é sekɔ Jeluzalemu, bɔ me le lin dọ axosuɔto Mawu tɔn .tlolo bo na tɔn . " – linlin e me gègè nɔ dọ é we nyí dọ é na nyí axosuɔto ayikúngban jí tɔn dqé, bɔ Mesiya ɔ na du dọ Hlɔma jí, bɔ é na vó axosuɔto ɔ sɔ dọ Izlayeli jí, bo na bló bɔ é na gbakpé gbè ɔ bǐ me, lobo na lě du axosuzinkpo Davidi tɔn jí dọ Jeluzalemu dọ xwè 600 jeji gudo sín hwenenu, bɔ é sixu ko nyí nǔ e Klisu dɛsu sín hwenu e mesédó tɔn le yi jixwé é we má é.

"Éné ́ wú ́, é dọ: 'Nya nukúndéjǐ dqé xwe to línlín dqé me, bó ná yi du axósú.bo na lekó na " (v. 11-12) – (è ma sɔ kɔlile ɔ dó nǔmimɔ Daniyéli tɔn me ǎ); bɔ hwenu e é lekó wá é ɔ, é dọ .akwézínzán kpó mesentǎ tɔn lée kpó, kpódó kentǎ tɔn lée kpó (wemafɔ 13-30).

Klísu dɛsú we nyí me nukúndéjǐ ́, séxwé ́, to e lín é we, bɔ kɔlile tɔn ná nyí wìwá tɔn wegó ́ – è tinme dọ lǎ e cí mǎ é dqé lée me dǐ "hwenu gègè" gudo (Luki 20:9; Matie 25:19); é lě nyí hwedidɔ gudogudo tɔn e è na dọ dọ gbè ɔ bǐ me é dọ .gbè ɔ sín vivɔnu, bɔ è na mɔ ajɔ nú hwéjijɔn le, bɔ è na dɔn tó nú me nyanya le kaka sɔyi.

Mesédó Pólu dọ xó dó nǔ éné ́ wú dọ "é tɔn kpódó axósúdɔto tɔn kpó" (2 Timɔté 4:1) – éné ́ we nyí dọ é ná tɔn kpódó axósúdɔto tɔn sín didexlé kpó dọ 1914 me.tɔn kpoé susu séxwé tɔn. Matie

é ɖɔ lě: "Amɔ, hwenu e Gbetóví ́ ná wá ɖo susu tɔn me, bo wensagun léé bí ná xwedó e ́, é ná jínjón axósúzinkpo tɔn jí [é ko yí d'ayí], bo akɔta léé bí ná kplé ɖo nukɔn tɔn" (é we nyí ɖɔ, nú hwedidɔ) – hwenu e medídá léé "na yi gbɛ mavɔmavɔ me é" (25:31-32, 46) – "gbɛ mavɔmavɔ" we nyí nǔ e hwejjɔnɔ léé mɔ ɖo axósúɖuto ́ sín akpáxwé séxwé tɔn ́ me é, bo "hwe mavɔmavɔ" é nyí nǔ e medídá léé mɔ ɖo myɔ tɔ ́ me é.

Wemafo ɖevo e è ko ɖó ayi wu le é xlé ɖɔ axɔsuɖuto ɔ na yí Klisu hwenu e é na wá jixwé ɖò kú tɔn, fínfón sín kú tɔn, kpo jixwé yiyi tɔn kpo gudo é zaandé hwenu e é na yí "acekpikpa le bí ... ɖò jixwé kpo ayikúngban jí kpo" lee è ko d'akpá tɔn n'í gbɔn é (Matie 28:19), .bo è xlé ɖò Pantekotu sín azǎn jí ɖò jixwé yiyi tɔn gudo ɖɔ é ko fó. Ene wu ɔ, tinme tɔn we nyí ɖɔ xó ɖebǔ e è ɖɔ ɖò ene gudo dó axɔsuɖuto ɔ wu ɖɔ é na wá ɖò ɔgudo é (lee Mesédó 14:23; 2 Timótée 4:1, 18; kpo 2 Piyée 1:11 kpo, e è ko ɖɔ xó tɔn d'ayí é) ɔ, é kún kúnkplá ayikúngban jí ɖò wìwá tɔn nukɔntɔn ɔ kpo wegɔ ɔ kpo tentin ó, loɔ, é kúnkplá susu tɔn mavɔmavɔ e me é na wá ɖè ɖò TH kpo hwenu e é na wá é kpo é. É KPÓ GBǏZAN ÐO TOgun Mawu Tɔn" Eblée le 4:8) – è sɔ gbɔjezán Izlayeli tɔn azǎn tenwegó ɔ dó xlé e lě e agbaza ɔ bló gbɔn é, amɔ, é hen d'ayí ɖò Akɔjije Yɔyɔ e Klisu bló ɖò tentin tɔn nú Izlayeli gbigbɔ tɔn ɔ gló ǎ (Jwifu le kpo me e ma nyí Jwifu ǎ le é kpo bí we d'eme, bo ye yí gbè na lě e agbaza ɔ bló gbɔn é).

Nǔ e è kpán gudogudo tɔn le é

1. Klísu kpódó gbɔjezán ́ kpó káká je kú tɔn jí. (Wendagbe-Wema le).

Klisu nɔ gbè bo kú ɖò ayikúngban jí. ɖò Akɔjije Xóxó ɔ sín sɛn Mɔyizi tɔn gló, bo é kpo ahwanvu tɔn le kpo nɔ ɖu azǎn tenwegɔ ɔ, Gbɔjezán Wǎ le tɔn, é ɖò mɔ́ có, hwedelenu ɔ, é kpo ye kpo nɔ gbà nǔ e ko wá nyí tinme Jwifu le tɔn e è lin na ɖó dó nǔ e è lin na wà le é wu é -- é nyí nǔmesen ɖé bo lé nyí gbetó, bo tuùn nǔmesen sín linlin e é ɖó é (Marlfselo the "declared him" 2:28; Luki 6:5 me).

Amɔ, lee è ko wlan gbɔn é ɔ. , hwenu e é kú é ɔ, è ɖè Akɔjijesɛn Xóxó ɔ sín sɛn sín bo hun tɔn e kɔn nyí ayí é nyí hun Akɔjijesɛn Yɔyɔ ɔ tɔn, bo sɛn ene sɔ gbɔjezán sín sɛn ɔ d'eme lee é byɔ gbɔn ɖò sɛn ayizɛn ɖevo e ɖò Akɔjijesɛn Xóxó ɔ sín Sɛn Wǎ le me é me ǎ, ɖó hwejjɔ ɖéɖee è ko d'ayi wu le é wu. Ðò fínfón sín kú tɔn e je ɖò aklunzán gblame nukɔntɔn ɔ gudo é ɔ, è je azǎn ene xlé jí.

2. Azǎn Nukɔntɔn Aklunzángbe Tɔn E È Ðo Ðò Fínfón sín Kú tɔn gudo é (Wendagbe-Wema le kaka je Nǔdexléme jí).

Fínfón sín kú sín Aklunzángbe . , Klisu e fón sín kú é tón dó Mali Magidalanu ɔ, nyɔnu gbɛta ɖé, mesédó Piyée, ahwanvu wè e ɖò Emawusi sín ali jí le é jí, kpo mesédó tɔn le bí kpo jí ɖò gbadanu ene ɔ, ze .

nú Tɔmáa e ma dɔ me dɛ le tentin hwenenu á é, amɔ́, é dɔ fine dɔ aklunɔzán gblame ɔokpo gudo hwenu e Jezu tɔn dɔ wema tɔn me bo é bo d'ewu é.

Pantekotu sín azän , hwenu e axɔsuɔuto e Jaan Baptemublonumetɔ ɔ kpo Jezu kpo ko jla ɔ é "dɔ sekpɔ" we é wá é. é we nyí azän nukɔntɔn aklunɔzán gblame tɔn . – é nɔ je azän kandé wɔ (50) dɔ gbɔjezán Dindinwayixwe tɔn sín aklunɔzán gblame gudo (Leví ví le 23.15-16). Éné ɔ gúdo ɔ, hwenu e gbetɔ afɔwó-afatɔn (3.000) mɔ́ le yehwesin, bó gɔ nú ahwanvú Klísu tɔn léé ɔ, "ye nɔ nɔ gbejí nú mesédó léé sín nũkplónme, bó nɔ nɔ bú xá mesédó léé. dɔ wɔ́xúxú xixo hwenu . kpo ɔe le kpo" (Mesédó 2:42) – kpo "wɔ́xúxú xixo" kpo dɔ xó e leé dɔ é me ɔ, é dɔ wen ɔ é dɔ xó ɔ dɔ "Aklunɔ sín gbadanu nùɔɔɔ" ɔɔɔ wu we (1 Kɔlentinu le 11:20), bo Klísu dɔ ayí dɔ zän e je nukɔn nú kú tɔn é me (Matie 26:26-222; Luki 14:29-22; Kɔlentinu le 11:23-25 me).

Dɔ Mesédó 20:6-7 me ɔ , mɔ́ dɔ nú e è wlan dɔ Pɔlu kpo gbɛta tɔn kpo wu é, dɔ ye wá Tlowasi azän tenwe je nukɔn, bo nɔ fine kaka je "aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ, hwenu e mɔ́ kplé bó ná kán wɔ́xúxú é; [bɔ] Pɔlu ɔ xó xá ye [kpo ahwanvu e dɔ Tolowasi le é kpo], bo lin ɔ emi na yi ayihɔngbe tɔn" – é dɔ ɔiɔ we ɔ é ni nɔ kplé dɔ aklunɔzán gblame ɔokpo ɔokpo me dɔ azän nukɔntɔn ɔ gbè, bo na "kplé wɔ́xúxú" alɔ ɔu Aklunɔ sín gbadanu nùɔɔɔ ɔ.

Dɔ 1 Kɔlentinu le 16:1-4 me ɔ , mɔ́ mɔ́ mesédó Pɔlu bo é dɔ alixléme na me mímé e dɔ Kɔlenti le é we, lee é ko ɔ gbɔn nú agun e dɔ Galati le é, bo na dɔ xò akwe kplé nú me mímé e dɔ Jeluzalemu bo dɔ hudo me le é, bo ɔ: "Azän nukɔntɔn ɔ gbè dɔ aklunɔzán gbela ɔ me [liledɔgbedeveome ɔ, 'aklunɔzán gblame ɔokpo ɔokpo tɔn'], me ɔokpo ɔokpo ni bé nú e é dɔ é dɔ é [vlafo é sixu nyí nú e é dɔ na wà é hugän, 'akwezinzan vo], lee é sixu ɔu viví tɔn gbɔn é, bonu hwenu e un na wá ɔ, è ma wá yí aqbän ó ." bo na yí alɔ sé "nũname towe le dɔ Jeluzalemu" – tinme tɔn we nyí ɔ é ni nɔ na nũnina yetɔn le dɔ aklunɔzán gblame nukɔntɔn le bɔ gbè cobɔ é na wá, dɔ kplékplé yetɔn le nɔ kplé hwehwe dɔ azän ene jí nú sinsen-biblo Klisanwun le tɔn wutu. (Kpɔn Macknight, 1999). Wema Mesédó le Tɔn , kpo McGarvey kpo Pendelitɔn kpo, kpo, Tesalonikinu léé, Kɔlentinu léé, Galatinu léé kpódó Hlɔmanu léé kpán; kpo 1 Kɔlentinu le 16:2 kpo dɔ taji.)

Dɔ Nũɔexléme 1:9 me ɔ , é sixu ko nyí ɔ é wlan dɔ xwè 96 H.M. Aklunɔzán gbè " (*te kuriake hemera*) hwenu e é mɔ́ nũmimɔ́ tɔn nukɔntɔn ɔ dɔ kannumɔ́gbenu dɔ tɔtentinto Patimɔ́si tɔn me é, bo Klisanwun nukɔntɔn le mɔ́ nukúnnú je wu ɔ. aklunɔzangbe gblame nukɔntɔn ɔ , bo è nɔ lé yí ɔ "azän tantɔngɔ ɔ" – azän e bo dɔ Jwifu léé sín gbɔjezán ɔ wú é, azän tenwegɔ ɔ. Nú ye ɔ, azän dé we bo nɔ flín . fínfɔn sín kú Klísu tɔn, lee "Aklunɔ sín gbadanu nùɔɔɔ" ɔ nyí . hunmexwé dɔ flín kú Klísu tɔn; bo yé kplé ɔ " Aklunɔzán gbè " bo na kpɔn " Aklunɔ sín nùɔɔɔ ɔ " – "Aklúnɔ" yé tɔn ɔ, Klísu we, bo é ɔokpónɔ géé we.

Ene nɔ dɔ Klisanwun le dɔ vo .

(dɛ) sín jwifu le gón . dɔ sinsen linu ɔ, kplédɔkpɔ́ sinsen-biblo yetɔn aklunɔzán gblame ɔokpo ɔokpo tɔn nyí Samedi, gbɔjezán yetɔn, dɔ alɔ ɔokpo me ɔ, .

(b) sín pagáwun le gón . dɔ alɔ ɔevo me ɔ, me e dɔ Ejipu kpo Azíi Kpéví ɔ kpo bo dɔ xógbé mɔ́hun é, . é dɔ hwe nú mɔ́nú sun ɔ sín azän nukɔntɔn ɔ gbe , bo dɔ kpa susu nú axɔsu Hlɔma tɔn Sezáa e ye nɔ sɛn ɔ é nyí nũmesen dé é, bo zán xókwín Glekigbe tɔn ɔ . nyanya , wuntun . nũjpnũ Klisanwun Klísu tɔn le we nɔ zán dɔ ten tɔn me. (D'alɔ Xógbetintɔntɔ́ Biblu tɔn , Vol. KQ, wexwe 152gɔ ɔ).

Sebasteé we nyí xókwín .*sabasto*, sín hwenenu *Sebas*, tinme tɔn we nyí sí sí sí sí, bo lé nyí cognate de . *sebazomayi*, bo na dó sɛn, kpo .*sebasma*, nũ e è nɔ sɛn é dé. Ene wu ɔ, dɔ̀ xókwín gudogudo tɔn ɔ me, dɔ̀ taji ɔ, lee è zán gbɔn é ɔ, xókwín wè e è zán dó Klisu kpo Sezáa kpo wu le é nyí nũ dɔkpo ɔ. Bɔ me e dɔ̀ nũ nú Klisu dɔ̀ é nyí Aklunɔ le é sixu yí gbè dɔ̀ Sezáa we nyí mɔ̃ ă, bɔ hwɛhwɛ ɔ, é nɔ zón bɔ è nɔ doya nú Klisanwun le syensyen hugăn – bɔ ye nɔ je wuvě sè jí dɔ̀ Azíi kpeví ɔ hwenu e è nya Jaan yì tɔtentinto Patmɔsi tɔn me é, fí e é wlan Nũdɛxlémewema ɔ dɔ̀ gbediɛde Christan church and the Romaven ed the immediate tɔn jí é. tokpɔn Azíi tɔn (dɔ̀ gbadahweji Azíi Kpeví ɔ tɔn, bɔ è nɔ yɔ dɔ̀ Turquie dìn).

Xó e è dè sín xwè kanweko Klisanwun wegɔ ɔ tɔn me le é sín akpáxwé elɔ le na xlé lee è nɔ zán “Aklunɔzán” ɔ dó dɔ̀ “aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ” gbɔn é, azăn e jí Klisu fɔn sín kú é, bo lé nyí kplédókpó dɔ̀ xó aklunɔzán gblame dɔkpo dɔkpo tɔn nú Klisanwun nukɔntɔn le –É nyó hú dɔ̀ é nyí “Aklunɔ sín azăn” (1 Kɔlɛntinu le 5:5; 2 Kɔlɛntinu le 1:14; 1 Tesalonikinu le 5:2; 2 Piyé 34:10), hwenu e Aklunɔ Jesu Klisu na lékɔ wá dɔ̀ hwenu e nũ le na fó dó é dɔ̀ ayikúngban jí nú fínfɔn sín kú kpo hwedidɔ̀ gbetɔ le tɔn kpo dɔ̀ weke ɔ bí me é, lee medé le dɔ̀ gbɔn dɔ̀ hwe mĩtɔn nu é.

DIDACHE: " ... Mi kplé Aklunɔ sín azăn dɔkpo dɔkpo jí, bo dɔ̀ wɔxúxú, lobo dó kú nú me "(14:1) – xwè kanweko nukɔntɔn ɔ sín vivɔnu alɔ xwè kanweko wegɔ ɔ sín bíbéme .

WLAN WLAN:Xógbetíntɔntɔ́ Biblu tɔn , Vol. KQ, wex. 152, dɔ̀ mɔ̃, nú mĩ ɔ, xógbe e nɔ jló na tuùn nũ le é "é cí dɔ̀ tinme tɔn we nyí 'kpléklé sinsen-biblo tɔn dɔ̀ Aklunɔzán gbè –azăn bunɔ tɔn .' É gbɔn vo nú gbɔjɛzán ɔ." Nũ e è gbéjé kpón le é xlé dɔ̀ tinme ene sɔgbe:

Xókwín “Aklunɔ sín azăn” e dɔ̀ Nũdɛxléme 1:9 me é nyí .*é kuriake hemela*,é wá je xókwín azăn ɔ sɔn jí, bo jó dó bɔ è na mɔ̀ nukúnnú je me dɔ̀ xókwín ɔ me, bɔ xókwín "Aklunɔ tɔn" ɔ wá nyí nyikɔ dé nú "Aklunɔzángbe" alɔ "aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ." é we nyí mɔ̃ dɔ̀ xógbe e è dè sín .Didáki . "Ene wu ɔ, dɔ̀ Glɛkigbe égbé tɔn me ɔ, xókwín e è nɔ zán nú Aklunɔzángbe alɔ aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ é we nyí .*nũjnũ*. È ko tuùn lee è nɔ zán xókwín ene gbɔn é ganji dɔ̀ bíbéme, dɔ̀ xókwín Latéengbe tɔn Klisanwun le tɔn e è nɔ zán nú Aklunɔzángbe é we nyí .*Dominika*, liledógbedevome Glɛkigbe tɔn pépépépé, 'Aklunɔ tɔn'. Xókwín e è nɔ zán nú Aklunɔzángbe dɔ̀ gbè Hlɔma tɔn égbé tɔn le me é gosin xógbe ene me –*Dominika*(Italie-gbè), *dominga*(Espagne-gbè), kpo .*dimanche*(Flansé)." (Everett Ferguson, Klisanwun Nukɔntɔn le Nɔ Dɔ̀ Xó, wexwe 71.)

IGNATIUS: " ... mĩ sɔ̀ nɔ xwedó gbɔjɛzán ɔ ă, loɔ, mĩ nɔ zán gbè sɔgbe xá Aklunɔzán ɔ, bɔ gbè mĩtɔn lɔmɔ̃ fɔn gbɔn jí tɔn ..." (Magnésiens 9) – 110 AD

BARNABAS: "Éné ɔ wú we mĩ [Klísusentɔ́ léɛ] nɔ dɔ̀ azăn tantɔngó ɔ kpódó awăjíje kpó, azăn e gbe Jesu fɔn sín kú, bó tón bó yi séxwé é" (15:8f) – xwe 130 AD mɔ̃

AKPAXWE: Enyi azăn 40 e dɔ̀ Mesédó 1:3 me le é ma nyí fínfɔn sín kú kpo jixwé yiyi sín azăn le kpo ă ɔ, é sixu nyí mɔ̃ ɔ, hũn jixwé yiyi tɔn lɔmɔ̃ dɔ̀ aklunɔzán gbla dɔkpo ɔ me dɔ̀ azăn e jí é fɔn sín kú é – "tantɔngɔ ɔ" (= "nukɔntɔn ɔ"), lee xógbe e è dè sín Baanabasi gón é xlé gbɔn é.

3.Klisanwun le kpo Gbɔjɛzán e bɔ dó Pantekotu wu é kpo (Mesédó léɛ gbɔn Wema léɛ me).

Hwenu e Klisanwun le na ɔu aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ dó nyí kplédókpó yetɔn hwehwe tɔn nú sinsen-biblo yedɛsunɔ tɔn e gbɔn vo é ɔ, hwehwe ɔ, Klisanwun Jwifu le kpó dɔ̀ gbè zán we Jwifu le dɔhun, lee é na nyí gbɔn dɔ̀ aca kpo aca kpo linu é . dò ali debũ nu ɔ, é na klán gbè xá nugbodódó Klisanwun le tɔn ă . . Gó na ɔ, mesédó Pɔlu; sɔgbe xásísí mɔhun le . nú aca le aló aca le . toɔun debũ e me é sixu dè é tɔn . - eɛn

(a) Jwifu lée abí me e wá huzu Jwifu lée, bó na zán gbɛ sɔgbe xá Mɔyízísɛn ɔ, bó ná dó sixú ɔu ɔo yě jí nú Klísu;

(b) me e ma nyí Jwifu ă, bo ma ka dɔ̀ sɛn enɛ ă le é (é na bo tle nyí me e ma dɔ̀ sɛn Klisu tɔn ă é ă ɔ), bo na dó sixu ɔu dɔ̀ ye lɔmɔ́ jí dɔ̀ Klisu wu .

(c) me e é yí ɔ dɔ̀ "me e ma dɔ̀ hɔnhɔn ă lée" é, bó nù é lɔmɔ́ ná ɔu ɔo yě jí (1 Kɔlɛntinu lée 9:19-23).

Ɖi kpóndéwú ɔ, Pɔlu na xwedó Mɔyízísɛn ɔ dó akpá Nazilinu le tɔn wu, bɔ è na dɔ̀ Kénsísú 6:1-21 me (kpón Mesédó 18:8; 21:17-26). É gbo ada nú Timɔ́té e nyí Jwifu vlɔdówe é, bó nù è ná yí gbɛ n'i dɔ̀ Jwifu lée kpó me e ma nyí Jwifu ă lée kpó me (Mesédó 16.1-3). Lo ɔ, é gbɛ ɔ é mí kún ná gbò ada nú Títu e ma nyí Jwifu ă é ó, bó ná dó ma hen Wen Ɖagbe ɔ gblé hwenu e Jwifu lée sín gbɛta dɛ ɔ tintɛnkɔn we bó ná blá ada nú me e ma nyí Jwifu ă lée é (Galatinu lée 2.1-5; kpón Mesédó 15.1-31). É dɔ̀ mɔ́cɔ́, é kplón Klisanwun Jwifu le ɔ ye ni ma gbò ada nú ví yetɔn le ɔi aca dɔhun ó (Mesédó 21:17-26, lee è ko ɔ gbɔn é) – loɔ, é kplón me ɔ "adagbigbo aló adagbigbo kún nyí nũtí ó, loɔ, nũɔiɔi [dɔ̀ Klisu me] we na w'azɔ́ gbɔn wanyiyi gblame" é ɔ xó ɔaxó dɛ ɔ: "Éné ɔ wú ɔ, me dɛbũ ma dɔ̀ hwe nú mi dó nũɔu abí ahan mitɔn, abí xweɔu abí sun yɔyɔ́ abí nũ e mi na ɔu lée wú ó . gbɔjɛzán " (Kolosinu le 2:16), dɔ̀ nũ mɔhun le nyí nũ e è dɔ̀ na wà nú Klisanwun le é ă, lee mí ko ɔ xó d'ɛji gbɔn wá yí é.

É jí Wɛn Ɖagbe ɔ Jwifu lée je nukɔn, bɔ éné ɔ gúdo ɔ, è jí me e ma nyí Jwifu ă lée (Hlɔmanu lée 1:16).

Jeluzalému we mesédó lée jí Wɛn Ɖagbe ɔ nú Jwifu lée je nukɔn, é nyí sinsenɔ me keɔ we mesédó lée jí ă, lo ɔ, me dɛvo lée lo jí Mawuxó ɔ dɔ̀ kplóngbasá toxo ɔ tɔn lée me. Kpóndéwú nukúndɛji dɛ dɔ̀ gudo tɔn ɔ me we nyí ee Etyeni ɔ dɔ̀ kplóngbasá "Libertin le tɔn, Siletinu le tɔn, Alesándlunu le tɔn, kpodo me e dɔ̀ Silisíi kpo Azíi kpo le é tɔn" (Jwifu le sín kplóngbasá e dɔ̀ Palestine sín kóxota é), bɔ é je nũ dɔn xá e jí, amɔ́, é sixu "ɔi xwi xá nũnywe kpo Yesinsen e é na ɔ xó na é kpo ă." É ɔ mɔ́cɔ́, yě kpéwú bó kplá e wá "kpléklé" (Sanhedrin) ɔ me, bó bló bɔ è nyí awinnya dó hu i, dɔ̀ é nyí Klísusɛntɔ nukɔntɔn e kú dɔ̀ nũɔiɔi tɔn wú é. É sixu ko nyí ɔ Solu Táasinu e wá huzu ahwanvu bo huzu mesédó Pɔlu é we dɔ̀ kplóngbasá enɛ me, dɔ̀ é gosin Silisíi, bo na hen awu me e na xò awinnya dó me le é tɔn. (Kpón Mesédó 6:8 - 8:1; 22:3-21).

Ée Pólu huzu mesédó nú Kosi lée gúdo hwenu e é ɔ toxo e me Jwifu lée sín kplóngbasá ɔ é ɔ, é ná yí je nukɔn (dɔ̀ jí Mawu tɔn we nyí ɔ Jwifu lée bí kpódó me e ma nyí Jwifu ă lée bí kpó ní dɔ̀ ali bó ná se Wɛn Ɖagbe Klísu tɔn ɔ, bó ná se tónú n'i, bó ná húzú Klísusɛntɔ, bɔ Kosi lée ná na kplóngbasá Jwifu lée tɔn hwehwe gbɔn sinsenzó waten Godwi-feach jí). ɔi Antyɔci e ɔ Písídíi é dɔhun (Mesédó 13.13-51), ɔ Ikoniyímu (14.1-7), ɔ Tesaloniki (17.1-9), ɔ Belée (17.10-14), ɔ Kɔlɛnti (18.1-17), ɔ Efezi, fí e é jó alɔdómetɔ tɔn lée dó, Akilasi kpódó Plisilu tɔn kpó (18:18-19:20 me). Ɖò ninɔme dɛ le me ɔ, Klisanwun le kpó dɔ̀ sinsenzó kplóngbasá le yí we kaka je hwenu e è na gbè ye é, amɔ́, é sixu ko nyí ɔ ye na kplé dɔ̀ hagbɛ́ sinsen ɔ tɔn dɛ le xwé nú sinsenzó yedɛsunɔ tɔn le .

(kpón Mesédó 18:7; Hlɔmanu 16:5; 1 Kolentinu 16:9 kpo Filemɔ 1-2 kpo), alǒ fí ɔevo e è nɔ yí me ɔè é, ɔi wemaxɔme Tilanɔsi tɔn e ɔò Efɛzi é, fí e è nɔ yí ayihɔngbe ayihɔngbe é (Mesédó 19:9-10).

Enɛ wu ɔ, sɔgbe xá nugbodòdò ɔèɔee ɔò nǔ e è ko ɔ'ayi wu 16 é me 16 é ɔ, enyi Klisanwun Jwifu ɔé me ɔokpo ɔokpo jló na ɔu aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ keɔe dó nyí "Aklunɔ sín azǎn" ǎ ɔ, é nyí azǎn . dandan gbɔjezán ɔé we lee gbɔjezán ɔ ko nyí gbɔn ɔò Mɔyizi sín ace gló é, bɔ ɔò ali enɛ nu ɔ, è sixu "ɔó azǎn ɔokpo ɔokpo" dó mɔ nǔ ɔokpo ɔ, amɔ, é lé mɔ ɔɔ emi ɔó na kpó ɔò "azǎn tenwegó ɔ ɔu we ɔi gbɔjezán kpo sinsenzó kpo sín azǎn ɔɔhun, è ɔó na gbé ɔɔ emi ni ma wà mɔ'ó, é ɔò mɔ'ó, é ɔó na tén kpón bo na hen nǔwiwa tɔn ɔó me ɔevo 16 jí ǎ – with the sa Klisanwun 16 sixu ɔu nǔ ayixa yetɔn mevo, bonu Klisanwun Jwifu 16 na kpó ɔò xesi ɔi we dó nǔ enɛ 16 wu, é na bo ma ɔó hudo tɔn ǎ ɔ ne (Hlɔmanu 14:1-23) – é ɔò mɔ'ó, nǔgbododó enɛ ka kàn nǔ e è jló na ɔu 16 é keɔe – nǔ e è na yí gbè na 16 é keɔe we è na wà, amɔ, è ka lé gbé ǎ.

Ɖò alɔ ɔevo me ɔ, enyi Klisanwun Kosi 16 ɔò gbè yí we ɔɔ è ni .è wlí me dó kannumɔgbenu . nú (é we nyí ɔɔ, è ɔó ná xwedó) nǔ e me Klísu tle ɔe Jwifu 16é sín kannumɔgbenu é (é lé nyí "gbɔjezán" sín nǔwiwa, Kolosinu 16é 2:16), éné ɔ we nyí hwejjɔ e wu mesédó Pólu ná ɔó ayi hwɛngán yetɔn wú é – nǔɔiɔi e ma ɔo taji ǎ é ɔé we (kpón Galatinu 16é 4:8-10 also much e). Nǔ e ɔò taji é we nyí ɔɔ: "KLISU JE MǏ JE ƉO JI [ɔò nǔ mɔhun 16 linu]: ENɛ WU ɔ, mi nɔte syensyen, bo ma só cí kannumɔgbenu sín agbanhenkpo me ó" (Galatinu 16é 5:1).

Enɛ wu ɔ, Klisanwun 16 ɔó na nɔ bló sinsenzó yeɔesunɔ tɔn 16 ayihɔngbe ayihɔngbe, bo sixu kplé bo na sèn Mawu bo lé kplón nǔ me ɔò hwedebǔnu alǒ ɔò hwenu vovo 16 nu, alǒ tle nɔ kplé ayihɔngbe ayihɔngbe nú táan gegé, lee é nyó bló gbɔn é kpo lee é sixu cí ɔɔ é jexa gbɔn é kpo có, azǎn nukɔntɔn aklunɔzán gblame tɔn ɔ keɔe we è ɔɔ nú ye ɔò wemafo Alexwí Yɔɔɔ tɔn 16 me ɔɔ é nyí azǎn e è nɔ ɔu hwehwe, bo nɔ lé ɔu ɔò Aklunɔ jí é ɔé. "Aklunɔ sín gbadanu nùɔuɔu" ɔ, nǔ bunɔ ɔé we bo lé gó nú sinsen yetɔn.

È ɔé sín Gbɔjezán Mawu Tɔn me, Nǔwlanwlan 16 Kplónkplón . Cecil N. Wrayiti

Aklunzán

Aklunzán gblame nukontɔn ɔ

H. Leo Bolesi

. . . "Aklunzán ɔ alɔ Aklunzán Nukontɔn ɔ" we nyí xota e è jla ɔ è ni ɔ xó d'èji ɔ hwe ene nu é. Ðó Gbɔjezán ɔ ko ɔ te gbɔn acekpikpa Mawu tɔn gblame hwenu e è ɔ Akɔjije Xóxó ɔ sín ali jí é, ɔ sinsen-biblo sín azán bunc ɔ ɔ ɔ Mɔyizi sɛn ɔ glɔ é ko ɔ te, bɔ ɔ mí ɔ ɔ gbè nɔ we ɔ akɔjije yɔyɔ ɔ glɔ, bɔ è sɔ akpá ɔ dagbe hugán le ɔ ɔ jí ganji wutu ɔ, nŭkanbyɔ ɔ fɔn bo ɔ ɔ te: "Azán bunc ɔ ɔ ka tɔn bɔ è bló tuto nú sinsen-biblo Klisanwun le tɔn ɔ ɔ Akɔjijesɛn yɔyɔ ɔ me à?" É nyí Gbɔjezán Klisanwun tɔn ɔ. Wemafɔ ɔ ɔ ɔ Akɔjije Yɔyɔ ɔ me bo kplɔn me ɔ ɔ è sɔ Gbɔjezán ɔ ɔ ɔ nú sinsen-biblo sín azán bunc ɔ ɔ nú Klisanwun le ɔ; Mɔ ɔ ɔ ɔ Mawuxówema ɔ ɔ ɔ ɔ ɔ bo ɔ ɔ ɔ è ɔ na yɔ azán bunc e Klisanwun le na sɛn Mawu é ɔ Gbɔjezán Klisanwun tɔn ɔ. Aklunzán ɔ, alɔ aklunzán gblame nukontɔn ɔ, è nɔ yɔ gbedé gbɔn acekpikpa Mawu tɔn gblame ɔ Gbɔjezán alɔ Gbɔjezán Klisanwun le tɔn ɔ. Azán bunc e è sɔ ɔ vo bo tuùn ɔ é nyí Aklunzán é nɔ ɔ Gbɔjezán ɔ ɔ ɔ sɛn ɔ glɔ ɔ. Akɔjije Yɔyɔ ɔ nyí akɔjije xóxó ɔ sín tenme ɔ ali e sɔgbɛ é nu ɔ; akɔjije Xóxó ɔ wa nŭ e é wa é bɔ Klisu ɔ ɔ e sín ali jí. Ene gudo ɔ, é na **.Akɔjije Yɔyɔkpoakpá yɔyɔ le, linlin yɔyɔ le .nŭ yɔyɔ e è byɔ le é, .kpoazán yɔyɔ ɔ ɔ nú sinsen-biblo**. È ɔ ná hen dó ayi me cédcédcé ɔ Aklunzán ɔ abí aklunzán gblame nukontɔn ɔ kún nɔ ɔ yɔ nŭ ɔ ɔ ɔ abí azán ɔ ɔ ɔ Mɔyizisɛn ɔ glɔ ó. [è tɛdɛ jí].

Aklunzán ɔ, alɔ aklunzán gblame nukontɔn ɔ nyí gbɔjezán ɔ. Gbɔjezán ɔ, gbɔjezán we é nyí nú Izlayéli ví lée, amɔ, Aklunzán ɔ nyí gbɔjezán Jwifu lée tɔn ɔ ɔ ɔ ali ɔ ɔ ɔ nŭ ɔ. Ðó Akɔjije Xóxó ɔ me ɔ, è sɔ Gbɔjezán ɔ ɔ ɔ ɔ gbɔjezán nú gbɛtɔ kpo kanlin kpo; azán ene nyí flínflín sín hwɛngán sín kannumɔgbenu Ejipunu le tɔn kpo azɔgán Ejipunu le tɔn kpo sí; é nyí wuntun ɔ ɔ ɔ Jehovah kpo Izlayeli-ví le kpo tentin ɔ Mawu gbɔn xomenyínyó tɔn gblame bo hwɛn Izlayeli-ví le gán sín azɔ e ye nɔ wà magbokɔ hwenu e ye ɔ Ejipu é me. Yè ɔ ná gbɔje bó ná ɔ nú ví yè tɔn lée ɔ ɔ xomenyínyó Mawu tɔn e é ɔ ye yè sín kannumɔgbenu ɔ Ejipu é wú we yè mɔ gbɔjezán éné. Ðó Akɔjije Yɔyɔ ɔ glɔ ɔ, Aklunzán ɔ ɔ ɔ linlin e yì aga bo lé nyí nŭ mímé é hú ee é na gbɔje agbaza tɔn gbɛtɔ kpo kanlin kpo kpowun é. Mí jó xó é lɔ ɔ bɔ é gbɔje ɔ hwe é lɔ nu, ɔ ɔ è ná sɔ ɔ ɔ jí d'è jí ɔ ɔ xó ɔ ɔ ɔ ɔ. Xó ɔ ɔ kpo xó ɔ ɔ kpo e a nɔ sè dó Gbɔjezán ɔ ɔ ɔ ɔ aklunzán gblame nukontɔn ɔ jí le é bí we ɔ ɔ ten tɔn me ɔ, bo nɔ lé hen ayi me le tɔn gblé, bo nɔ lé ɔ linlin agɔ dó nŭgbɔ ɔ wu kpowun.

NŬ YɔYɔ LE ÐÓ AKLUNZÁN YɔYɔ LE ME

Akɔjije Yɔyɔ ɔ sɔgbɛ xá nyí tɔn; é nyí nŭ yɔyɔ nŭgbó ɔ akpáxwé tɔn lée bí me. Mí ɔ na ɔ ayi nŭ yɔyɔ e ɔ akɔjije yɔyɔ ɔ me le é kpedé wu. Nŭkplɔnme Jezu tɔn hwenu e é ɔ agbaza me é we è sɔ ɔ "nŭkplɔnme yɔyɔ." (Maki 1:27.) Klisu vó Mɔyizi sín sɛn le ɔ ɔ bo na dó hen me le gannugánnú ɔ; ɔ Wɛndagbe-Wema Só jí Tɔn ɔ bí me ɔ, é sɔ nŭkplɔnme tɔn le ɔ vo nú aca kpo tinme e senkplɔnmetɔ le nɔ na le é kpo; é bló bɔ sɛn ɔ kpe, bɔ ene gudo ɔ, é na nŭ yɔyɔ ɔ ɔ ɔ ten tɔn me. "É kplɔn nŭ me e ɔ ace é ɔ ɔ, é nyí sɛnkplɔnmetɔ yetɔn le ɔ ɔ." (Matie 7:29.) Nŭkplɔnme mɔhun le ko tɔn kplɔn ɔ, lee Jezu na gbɔn é: è ko tɔn kplɔn ɔ.

ko nyí nǔkplɔnme yɔyɔ debũ e è sixu jlé dó nǔkplɔnme Aklunɔ Jesu Klisu tɔn wu é. É wá bo na dè jlǒ Tɔ ɔ tɔn xlé, jlǒ Tɔ ɔ tɔn e è dè xlé dò akɔjije yɔyɔ ɔ me é. Mí lévo dó "sén yɔyɔ" (Jaan 13:34), é dè wǎn yíyí dǎxó dé xlé dɔ togun Aklunɔ tɔn me hú lè e è ko kplɔn me gbɔn d'ayí é. Klisanwun le nyí nǔdídó yɔyɔ dò Klisu me. (2 Kɔlɛntinu le 5:17.) Nǔ xóxó le ko wá yì, bɔ nǔ le bí huzu nǔ yɔyɔ. Me e wá huzu ahwanvu sín akɔta léé bí me léé we dɔ agun ɔ me; Jwifu léé kpódó me e ma nyí Jwifu ǎ léé kpó we Wen Ɖagbe ɔ zón bɔ yè huzu "gbetɔ yɔyɔ dɔkpó." (Efɛzinu le 2:15.) Mí lévo xà "ali yɔyɔ e dò gbè é dé" sín xó. (Eblée le 10:20.) È nɔ yɔ Klisanwun winnyawinnya le dɔ "ví yɔyɔ dò Klisu me." (1 Piyée 2:2.) Mí dó "Dindinwayixwe yɔyɔ" dé. (1 Kɔlɛntinu le 5:7.) Mí nɔ xwlé "vɔ yɔyɔ" (1 Piyée 2:5) bo nɔ lé xwlé "vɔ susu yɔyɔ" Mawu (Eblée le 13:15). Gbeyidɔ Ezayii dɔ dɔ è dó na na "nyikɔ yɔyɔ" togun Mawu tɔn. (Ezayii 62:2.) Nǔdɔd'ayí éné ɔ je hwenu e è ylɔ ahwanvú léé dɔ "Klisanwun léé je nukɔn dɔ Antyɔci é." (Mesédó 11:26.) Gó na ɔ, dò Akɔjije Yɔyɔ ɔ me ɔ, mí dó "sinsenzán yɔyɔ" (1 Kɔlɛntinu le 16:1-2; Nǔdɛxléme 1:10), é we nyí azǎn nukɔntɔn aklunɔzán gblame tɔn ɔ alɔ Aklunɔzán ɔ. È na mɔ dɔ nǔ e dò Akɔjije Yɔyɔ ɔ me le é bí we nyí nǔ yɔyɔ.

AKLUNɔ sín nǔ léé

Ɖò Akɔjije Yɔyɔ ɔ me ɔ, nǔ gègè tɔin bɔ è sɔ d'ayí dɔ ye nyí Aklunɔ tɔn --- "nǔ Aklunɔ tɔn le." Nǔ ene le kpɛdé xixa na d'alɔ mí bɔ mí na mɔ nukúnnú je "Aklunɔ sín azǎn" ɔ wu. Mí ko dɔ xó dó "Aklunɔ sín agbaza" (1 Kɔlɛntinu le 11:27-29), "kú Aklunɔ tɔn" (1 Kɔlɛntinu le 11:26), "tavo Aklunɔ tɔn" (1 Kɔlɛntinu le 10:21), "Aklunɔ sín nùduɔu" (1 Kɔlɛntinu le 11:20), "Aklunɔ sín nùduɔu" (1 Kɔlɛntinu le 11:20), "1" Aklunɔ sín hun" (1 Kɔlɛntinu le 11:27), "Aklunɔ sín xwé" (1 Timɔté 3:15), kpo "Aklunɔzán ɔ kpo." (Nǔdɛxléme 1:10.) È sixu dɔ nǔ devo le dɔ ye nyí Aklunɔ tɔn, amɔ, nǔ ene le ko kpé bo na xlé dɔ enyi mí dò xó dɔ dó "Aklunɔ sín azǎn" wu we ɔ, mí dò nǔ taji gègè devo e nyí Aklunɔ tɔn dò akɔjije yɔyɔ ɔ glɔ le é sín gbɛta me we. Nǔgbó ɔ, Aklunɔ Jesu Klisu jí we akɔjije Yɔyɔ ɔ wá; é we nyí dɛmenu nú akɔjije e nyí hú mɔ é. Mɔyízi we nyí dɛmenu akɔjije xóxó ɔ tɔn, Klisu ka nyí dɛmenu akɔjije yɔyɔ ɔ tɔn. Kanlin sín hun we dó dó wuntun akɔjije xóxó ɔ, bó sɔ ε dó mimɛ jí, lo ɔ, Aklunɔ Jesu Klisu sín hun we dó dó wuntun akɔjije yɔyɔ ɔ, bó sɔ ε dó mimɛ jí. Akɔjije Aklunɔ tɔn we, jlǒ tɔn gudogudo tɔn kpódó akɔjije tɔn kpó nú gbetɔ. É na kpaca me dɔ è ni sɔ sinsenzán yɔyɔ dé dó te dò Akɔjije Yɔyɔ ɔ me, bɔ è ma ka nɔ yɔ ε dɔ "Aklunɔ sín azǎn" ǎ. Mí tuùn dɔ è nɔ zán "azǎn" ɔ dò ali vovo nu dò Biblu me, amɔ, è ko sɔ azǎn nukɔntɔn ɔ dò aklunɔzán gblame ɔ dó dó Aklunɔzán, bɔ Klisanwun nukɔntɔn le yí gbè na dɔ é we nyí sinsen-biblo sín azǎn. Nugbɔ ɔ, sín Pantekotu sín azǎn nukɔntɔn aklunɔzán gblame tɔn ɔ jí we è nɔ zán azǎn bunɔ e è nɔ zán dò akɔjije yɔyɔ ɔ glɔ é.

AZAN NUKONTɔN ƉO AKLUNɔN ƉO ƉO .

"Azan nukɔntɔn ɔ dɔ aklunɔzangbe gbla me" ɔ, Yesinsen we yɔ dɔ "Aklunɔ sin azan." "Un dɔ Yesinsen me dɔ Aklunɔ gbe." (Nǔdɛxléme 1:10) Ɖò fí ɔ, mí mɔ Jaan bɔ é dɔ dɔ emi dò "Yesinsen me" dò azǎn bunɔ dé jí, "Aklunɔ sín azǎn." Hwejiɔ gègè wu we è nɔ yɔ azǎn ene dɔ "Aklunɔ sín azǎn." Nukɔntɔn ɔ, Aklunɔ fɔn sín kú dò "aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ." (Matie 28:1; Maki 16:2; Luki 24:1 kpo Jaan 20:19 kpo) Ɖò fí ɔ, Wenɔdagbe-Wema ɔ wlantɔ ene le bí dɔ nú mí dɔ Jesu fɔn sín kú dò aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ gbè. Hwejiɔ e wu è sɔ azǎn nukɔntɔn ɔ é dɔkpo ne .

aklunzán gbla ɔ tɔn ɔi Aklunzán ɔ ɔɔhun. Ee é fɔn sɔn kú gudo é ɔ, é nɔ ayikúngban jí xɔ azán kandé mɔ. (Mesédó 1:3) Ðò azán kandé ene le vlame ɔ, é dè éđée xlé azɔn gègè; mǐ dɔ nǔ e è wlán dó wěma wǔ-atɔn mɔ e Jesu tɔn dɔ fɔnfɔn sɔn kú tɔn gudo é kpo cobo yì jixwé é kpo wu é. Nǔ e è nɔ mɔ dɔ fí e è ɔɔ hwenu ɔ dè é bǐ wé é nɔ nyí dɔ aklunzán gblame nukɔntɔn ɔ gbè. Nǔ e è nɔ mɔ le é dè le tɔn bɔ è nɔ ɔɔ ganme ɔ ǎ, amɔ, enyi è ɔɔ gan ɔ ɔ, è nɔ sɔ azán nukɔntɔn ɔ dɔ aklunzán gbla ɔ me. É yi Tɔ tɔn gɔn, bɔ éné ɔ gúdo ɔ, é sé Yesinsen dó mesédó lée lè e é d'akpá tɔn gbɔn é, ɔɔ Pantekotu sɔn azán nukɔntɔn ɔ gbe. (Leví ví le 23:11, 15-21.) È bló tuto nú agun ɔ dɔ Pantekotu sɔn azán jí, bɔ wendagbe ɔ sɔn wendagbejjila nukɔntɔn ɔ dɔ bǔnɔ tɔn me ɔ, Piyée we jla dɔ Pantekotu sɔn azán ene jí. Ene wu ɔ, dɔ Pantekotu ɔ we nyí azán nukɔntɔn aklunzán gblame tɔn wutu ɔ, aklunzán gblame nukɔntɔn ɔ nɔ huzu jijizán agun Aklun tɔn tɔn. Ahwanvu nukɔntɔn le kplé dɔ aklunzán gblame nukɔntɔn ɔ bo ɔɔ Aklun Sɔn Nǔdɔdɔ ɔ. "Azán nukɔntɔn aklunzán gblame tɔn ɔ gbe ɔ, hwenu e mǐ kplé bó ná ɔɔ wǎxúxú é ɔ, Pólu je xó ɔɔ xá yě jí, bó jló ná yi ayíhngbe tɔn, bó ɔɔ xó káká je zǎnzǎn tɔn." (Mesédó 20:7) Gó na ɔ, è ɔɔgbe nú ahwanvu nukɔntɔn le ɔɔ ye ni nɔ na nǔnina bǔnɔ dè dɔ aklunzán gbla nukɔntɔn ɔ gbè. "Dìn ɔ, nǔ e un ɔɔ nú agun Galati tɔn le é ɔ, mi lɔmɔ ni bló mɔ. Aklunzán gblame nukɔntɔn ɔ, me ɔɔkpo ɔɔkpo ni hen akwe e é dɔ é d'ayí, lee é kpéwú gbɔn é, bonu hwenu e un na wá é ɔ, è ma na xò akwé dǔbǔ ó." (1 Kɔlɔntinu le 16:1-2.) Fíné ɔ, Pólu ná alixléme agun Kɔlɔnti tɔn ɔɔ é ní bló lè e é ɔɔ gbe nú agun Galati tɔn lée gbɔn é; ye dɔ na na nǔnina ene dɔ azán nukɔntɔn ɔ gbè dɔ aklunzán gbla ɔ me. È dɔ ná bló mɔ, bónú hwenu e Pólu ná wá ɔ, è nǎ cyán nǔnina ɔ yíyí ǎ. É xlé ɔɔ Klisanwun nukɔntɔn le nɔ kplé dɔ aklunzán gbla nukɔntɔn ɔ gbè. "Mi nú mǐ ní kpé nukún dó mǐdée wú, bó ná dó sísé mǐdée dó wanyiyi kpódó nǔ ɔɔgbe wiwa kpó me, bónú mǐ ní ma jó kplé mǐtɔn lée dó ó, lè e medé lée nɔ bló gbɔn é, lo ɔ, mǐ ní nɔ dó wusyɛn lanme nú mǐdée, dɔ mi mɔ ɔɔ azán ɔ ɔɔ sisekpo we." (Eblée le 10:24-25.) Hwejjɔ e wu è sixu yɔ azán nukɔntɔn aklunzán gblame tɔn ɔɔ Aklunzán é dè le nɔ.

Ðò Ðehan 2:7 me ɔ, mǐ mɔ nǔ elɔ le: "Ví ce we a nyí, un nyí ví towe égbé." Mi dɔ ayi "azán élɔ" wú ganjí lè e è ɔɔ gbɔn ɔɔ fí é. Ðò Mesédó 13:32-33 me ɔ, mǐ kplɔn ɔɔ nǔ ene jenu dɔ fɔnfɔn sɔn kú Klisu tɔn me. "Mǐ ɔɔ wendagbe dè jla mi we, é we nyí ɔɔ akpá e Mawu dó nú tɔgbó mǐtɔn lée ɔ, é bló nú ví mǐtɔn lée, hwenu e é fɔn Jesu sɔn kú é. Ene wu ɔ, è tuùn Jesu ɔɔ é nyí Ví vívé Mawu tɔn gbɔn fɔnfɔn sɔn kú e é fɔn dɔ aklunzán gblame nukɔntɔn ɔ gbè é gblame. Nǔdɔd'ayí Joweli tɔn (Joweli 2:28; Mesédó 2:1-4, 16, 17) je dɔ Pantekotu e nyí azán nukɔntɔn aklunzán gblame tɔn é gbè. È sɔ Klisu axɔsu dɔ axɔsuzinkpo tɔn jí dɔ azán ene gbè. (Zakalí 6:13; Mesédó 2:29-36.) Sɔn yɔyɔ ɔ je azɔ wa jí hwenu e xó Aklun tɔn tɔn sɔn Jeluzalému gbe éné gbe é. (Ezayí 2:3; Luki 24:47, 49 kpo Mesédó 2 kpo.) Nǔ ene le bǐ xlé ɔɔ Mawu sɔ azán nukɔntɔn aklunzán gbla ɔ tɔn sù, dɔ é we nyí azán e jí é na wà nǔ ɔɔxó ɔɔxó le dè é. É dɔ na kpaca medebǔ ɔɔ è yɔ aklunzán gblame nukɔntɔn ɔ ɔɔ "Aklunzán" ǎ. Piyée ɔɔ ɔɔ "Mawu e nyí Tɔ nú Aklun mǐtɔn Jesu Klisu é we nyí me e fɔn mǐ sɔn kú gbɔn xomenyínyɔ tɔn ɔɔxó ɔ gblame é, bɔ mǐ dɔ nukúndiɔ gbede dè gbɔn fɔnfɔn sɔn kú Jesu Klisu tɔn gblame." (1 Piyée 1:3.) Ete ka nyí tinme ene tɔn? Tinme tɔn kpowun we nyí ɔɔ gbɔn fɔnfɔn sɔn kú Jesu Klisu tɔn gblame ɔ, è vó mesédó le dɔ nukúndiɔ gbede dè gbɔn fɔnfɔn sɔn kú Klisu tɔn gblame; ene we nyí ɔɔ fɔnfɔn sɔn kú tɔn fó nǔwiwa e nyí ɔɔ è ni vó ye blódó é. Ye ko lekɔ yì yɔyɔ yetɔn xóxó ɔ me dɔ Klisu sɔn akluzu jí gudo, amɔ dìn ɔ, ye fɔn sɔn kú kpo nukúndiɔ kpo ɔɔ Aklun yetɔn e è xwè dó akluzu jí é we nyí Mehwlengantɔ gbɛtɔ tɔn e fɔn sɔn kú é dìn. É víví ɔɔ è ni d'ayi ten taji e me fɔnfɔn sɔn kú dè dɔ .

wendagbejjila mesédó le tɔn sín bíbème; nugbò ɔ, Piyée ɔ xó dó Jezu e è xwè dó atín wu é jí gbedé bo ma ɔ fínfón sín kú tɔn xó ă ă. È dɔn ayi me le tɔn wá Đehan 118:22-24 jí dò fí. "Hwàn e xɔgbátó lée gbé ́, é húzú zwe jí. Nũ e Mawu Mavɔmavɔ bló é né, nǔjǐwũ we é nyí ɔ nukún mĩtɔn me. Azǎn e Mawu Mavɔmavɔ bló ́ ɔ ɔ́e, mĩ ná j'awǎ, bó ná j'awǎ ɔ'é jí." Gbè te gbè? Fínfón sín kúzán we, azǎn taji hugǎn ɔ dò tuto hwɛngán gbetó le tɔn me. Medé le tĩn bo nɔ ɔ jizán tɔn sín xwè acekpikpa Mawu tɔn ɔebũ mevo. Mawu sɔ azǎn nukɔntɔn aklunzán gbɛ ɔ tɔn, ee nyí fínfón sín kú Aklunɔ mĩtɔn sín azǎn é, bɔ é nyí sinsen-biblo sín azǎn bunɔ ɔ dé nú togun tɔn dò akɔjje yɔyɔ ɔ gló. Ene wu ɔ, mĩ dó hwɛjijɔ gègè bo na yɔ azǎn nukɔntɔn aklunzán gbɛ ɔ tɔn ɔ Aklunzán.

NŪ E ADVENTISTE LE Nɔ KPLɔN ME É .

Adventiste le kplé azɔn nukɔntɔn ɔ dò aklunzán gbɛ me nukɔntɔn ɔ gbè. Joseph Bates yì ba hennumɔ tɔn e dò Sinsen Baptiste Azǎn Tenwegɔ ɔ tɔn me le é ɔ dé le kpɔn. É kplɔn hwɛjijɔ ɔ dé le dò ye gón bo na dó sixu kplé dò Gbɔjɛzán ɔ gbè; é lévɔ hen xó ene le wá bo sɔ ye xlé Sinsen Advent tɔn. Madame White gbé ɔ è ni ma kplé dò Gbɔjɛzán gbè ó kaka bɔ é sɔ sixu na xósin nú hwɛjijɔ e Joseph Bates ɔ tɔn le é ă. Ene gudo ɔ, é mɔ nũmimɔ ɔ dé bɔ é mɔ ɔ è hen Gbɔjɛzán ɔ ɔ́ te, bɔ é dò dandan nú Klisanwun égbé tɔn le. Ene gudo ɔ, è ɔ́ Agun Azǎn Tenwegɔ ɔ tɔn ayí dò xwè 1845. Enyi aklunzán gbɛ me nukɔntɔn ɔ xixo nyí "kanlin ɔ sín wuntun" ɔ, Agun Advent tɔn ɔ́ wuntun kanlin ɔ tɔn; Nɔví nyɔnu Ellen G. White we ɔ́ wuntun kanlin ɔ tɔn. Mi ɔ́ nuɔe ɔ́ "Sketches de vie de Ellen G. White" me bo ɔ́ nu do numimɔ e Madame White mɔ ɔ wu. "Mexo Bates ɔ́ gbɔje we ɔ́ Samedi, azan tenwegɔ ɔ me ɔ́ aklunzangbe gbɛ ɔ me, bɔ e hen ɔ mi na hen ayi mitɔn ɔ te ɔ́ Gbɔjɛzán nugbo ɔ ɔ́hun. Un mɔ ɔ́ e ɔ́ taji ă, bo lin ɔ́ e wa nu nyido bo nɔ lin tame do sɛn enegɔ ɔ ji hu ayizen ɔ́ le ji. Amɔ, Aklunɔ na mi linlin ovenly of the santimea of the God was. séxwé, bɔ è xlé mĩ akɔjijegbá Mawu tɔn e è sɔ nũbláwũkúnúme sín nusú ́ dó cyɔn ná é. Wensagun we nɔ te ɔ́kpó ɔ́kpó ɔ́ akɔjijegbá ́ sín vivɔnu we lée bí, bó sɔ awa yètɔn lée gbajagbaja dó nusú ́ jí, bɔ wensagun e xwedó mĩ ́ ɔ́ nú mĩ ɔ́ ahwanfuntó jixwé tɔn lée bí we ɔ́ nũsúsú ́ sín nukúnme kpɔn we. akɔjijegbá ́ tɔn, bɔ 1 mɔ awĩnyate e jí è wɛn Sɛn Wó lée dó é É kpaca mĩ hwenu e un mɔ sɛn enegɔ ́ ɔ́ sɛn wó lée tɛntin tlóló bɔ wèziza fédfédfé ɔ́ dé lé lě dó e é. dò finɛ." (Wexwe 95gɔ ɔ kpo 96gɔ ɔ kpo.) Dìn ɔ, xlonɔnú mɔhun e è ɔ́ xlé dò nũmimɔ e Madame White mɔ le é me é huzu acekpikpa nú Adventiste Azǎn Tenwegɔ ɔ tɔn le bɔ ye nɔ sɛn Gbɔjɛzán ɔ. É ɔ́ ɔ́ é mɔ awinnya-we e jí è wlan Sɛn Wó le dó é, bɔ ene gudo ɔ, é mɔ ɔ́ ɔ́ dé lélě dó sɛn enegɔ e me Gbɔjɛzán ɔ ɔ́ é, bɔ é sɔ sɛn ene ɔ́ ten ɔ́ devo le bí jí. É sɔ sɛn enegɔ e è ná togun Jwifu lée tɔn ́ ɔ́ ten nukɔntɔn me hú sɛn e ɔ́ ɔ́ a ma ɔ́ Mawu ɔ́evo ze nyɛ wú ó é. Nú Adventiste Azǎn Tenwegɔ ɔ tɔn le ɔ, Gbɔjɛzán ɔ we nyí nũ ɔ́kpó géé e nɔ ɔ́ Adventiste le ɔ́ vo nú sinsen ɔ́ devo le bí é. Adventiste alɔkpa ayizén we tĩn, bɔ Adventiste Azǎn Tenwegɔ ɔ tɔn e Madame White ɔ́ ayí é ɔ, afɔsɔ́dótétɔ e ɔ́ akɔnkpinkpan bo na... jɛhun dó jí tɔn ɔ́ gbeyíɔ́ Mawu tɔn ɔ́hun; ye nɔ ɔ́ ɔ́ Mawu we sɔ é dó ayi me nú emi, bɔ é nɔ ɔ́ ɔ́ Mawu we sɔ emi dó ayi me nú emi, amɔ, xó yetɔn we nyí ɔ́ ye dò aví ya we bo na mɔ me e na jɛhun dó emi jí é ɔ́ bɔ ye me ɔ́kpó dò gbesisɔme bo na jɛhun dó emi jí ă. Etewu? Đó ye sixu jɛhun dó jí tɔn ă.

PAPÁ HLOMA TŃN ĐYƆ GBJEZÁN Ɔ À?

Nũ ene e ƆƆ pápa Hloma tŃn ƆyƆ GbƆjezán Ɔ dó aklunƆzán gblame nukŃntŃn Ɔ jí é Ɔ, NŃví NyƆnu Ellen G. White we ƆƆ je nukŃn. Madame White ƆƆ: "Đo akƆjijegbá Ɔ me Ɔ, sikázén e me mana Ɔè é, AalŃn sín kpo e Ɔò jiji we é, kpodo awinnya tavo e è bló Ɔó kpó wema ƆƆhun le é kpo Ɔ'eme. Jezu hun ye, bƆ un mƆ Sén WŃ le bƆ è wlan dó ye jí kpo alví Mawu tŃn kpo. Tavo Ɔokpo jí Ɔ, me ene we Ɔò fine bƆ Ɔsixwé Ɔevo jí Ɔ, me ayizén Ɔ Ɔò ƆiƆe jí. sén GbƆjezán tŃn Ɔ, kŃn hú yě bĩ; eneƆ Ɔ, un mƆ ƆƆ Mawu kún ƆyƆ gbƆjezán Ɔ gbedé ó, lo Ɔ, pápa Ɔ ƆyƆ azŃn tenwegó Ɔ gbe, Ɔó é Ɔó ná ƆyƆ hwenu léé kpódó sén léé kpó; ("Early Writings of Ellen G. White," wexwe 33.) Đò wexwe 65Ɔ wema Ɔokpo Ɔ tŃn jí Ɔ, NŃví NyƆnu White lévƆ ƆƆ, "Pápa Ɔ ƆyƆ gbƆjezán Ɔ sín azŃn tenwegó Ɔ jí bo sƆ Ɔó azŃn nukŃntŃn Ɔ jí." Đò nũmimƆ vovo le me Ɔ, NŃví NyƆnu White ƆƆ pápa Ɔ ƆyƆ GbƆjezán Ɔ dó aklunƆzán gblame nukŃntŃn Ɔ jí. Mi nú mĩ ni gbéjé hwe e é dó è é kpŃn, bo kpŃn bŃ e me nugbŃ Ɔ Ɔè é. Flín ƆƆ AklúnƆ xlé e Ɔo nũmimƆ Ɔé me ƆƆ pápa Ɔ ƆyƆ gbƆjezán Ɔ dó aklunƆzán gblame nukŃntŃn Ɔ jí. Etewu AklunƆ ka Ɔó na Ɔè xlé NŃví NyƆnu White Ɔò nũmimƆ Ɔé me ƆƆ pápa Ɔ ƆyƆ GbƆjezán Ɔ sín azŃn tenwegó Ɔ jí bo sƆ Ɔó aklunƆzán gblame nukŃntŃn Ɔ jí, enyi ye sixu Ɔexlé ƆƆ Alenuwema YƆyƆ we ƆyƆ e Ɔ ne? Etewu Adventistes le ma ka nƆ tenkƆn bo nƆ Ɔexlé gbƆn Alenuwema YƆyƆ Ɔ gblame ƆƆ è ko ƆyƆ GbƆjezán Ɔ dó aklunƆzán gblame nukŃntŃn Ɔ jí ă? Adventistes du septième journée le yí gbè ƆƆ è kún Ɔó Sinsen Katolika tŃn ayĩ kaka je xwè kanweko eneƆ Ɔ me ó; ye yí gbè ƆƆ Sinsen Katolika tŃn kún ko sù bĩ mlémlé ó kaka je xwè 304 H.M. Ně ye ka sixu na hwejiƆ Ɔebũ e wu Klisanwun le nƆ kplé Ɔò aklunƆzán gbła nukŃntŃn Ɔ jí nú táan gegě gbƆn? Ye tle nƆ ƆƆ ðin ƆƆ emi sixu na kúnnuƆenú Ɔé le ƆƆ pápa Katolika tŃn we bló huzuhuzu Ɔ nugbŃ. Ye sixu ƆƆ pápa e bló huzuhuzu Ɔ é nú mĩ ă; ye tuùn ƆƆ tan mímé alŃ nũ kwijikwiji Ɔé kún tĩn bo wlan nũ e wu pápa Ɔ bló huzuhuzu Ɔé é ó. Enyi Katolika le na bo tle ƆƆ xó mƆhun Ɔ, ně è ka sixu Ɔexlé ƆƆ xó ene nyí nugbŃ gbƆn? KúnnuƆenú Ɔebũ Ɔé ƆƆ pápa Ɔ bló huzuhuzu mƆhun Ɔé ă, bƆ hwenu e Adventistes du Septième Journée le dóhwe ye é Ɔ, ye nƆ wà mƆ kúnnuƆenú Ɔebũ mevo. Ye sixu xlé nũmimƆ Madame White tŃn ƆƆ pápa we bló huzuhuzu Ɔ keƆe. Constantin we nyí axƆsu Hloma tŃn, amƆ, é nyí pápa ă; é nyí axƆsú sín xwè 306-337 J.H.M. É bló sén ƆéƆee ƆƆ xó dó walƆ Ɔagbe jí Ɔò aklunƆzán gbła nukŃntŃn Ɔ me é, lo Ɔ, sén Ɔebũ Ɔo Hlomanu léé sín tan me bƆ é ƆyƆ gbƆjezán Ɔ dó aklunƆzán gblame nukŃntŃn Ɔ ă. Nũ Ɔokpo we nyí ƆƆ è ni Ɔè sén ƆéƆee na xlé lee toví le na wà nũ gbƆn Ɔò aklunƆzán gbła nukŃntŃn Ɔ me é, bƆ nũ Ɔevo we nyí ƆƆ è ni sƆ azŃn nukŃntŃn aklunƆzán gblame tŃn Ɔ dó Ɔó sinsenzán. Ye lévƆ ƆƆ ƆƆ kpléƆókpó Lawodisée tŃn e è bló Ɔò xwè 363 H.M. é xlé ƆƆ aklunƆzán gblame nukŃntŃn Ɔ we nyí AklunƆzán. È Ɔó ná flín ƆƆ aklunƆzán gblame nukŃntŃn Ɔ, Klísusentó léé bĩ we ko nƆ Ɔu sín agun AklúnƆ mĩtŃn tŃn sín azŃn nukŃntŃn léé jí káká je hwenénu.

XóƆtƆ Ɔ tuùn ƆƆ è ko jla Ɔò agbahwlenhwelenten ene jí ƆƆ pápa Sinsen Katolika tŃn tŃn ƆyƆ GbƆjezán Ɔ sín azŃn tenwegó Ɔ jí bo sƆ Ɔó azŃn nukŃntŃn Ɔ jí Ɔò aklunƆzán gbła Ɔ me; ene wu Ɔ, é yb acekpikpa Ɔaxó hugŃn e Ɔò Sinsen Katolika tŃn me Ɔò Nashville, Tennessee é Ɔ è ni na nùkplŃme 1914 tŃn le.

Sinsen Katolika tən dó xó ene jí. É kàn nũ elb byc: "Katolika le ka nɔ kplón me ɖɔ pápa Hlɔma tən ɖyɔ gbɔjezán tenwegú ɔ dó aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ jí à?" Xósin ɔ wá kpo "Adingban" ɖé kpo! "Ye nɔ ɖɔ xo mɔhunkɔtɔn ã; ye ko ɖɔ xo mɔhunkɔtɔn kɔn a." Ene gudo ɔ, è kanbyc vɔsanúxwélémawutó ɔ ɖɔ: "A na wlan xó ene dó wema me à?" Ene gudo ɔ, é wlan wema elb ɖò azã 14gú Woosun 1944 tən gbè.

"Doto H. Leo Boles

Meɖaxó ce:

"Đò xósin nú nùkanbyc towe me ɔ, meɔ ka ɖyɔ Gbɔjezán ɔ dó Aklunɔzángbe? Un jló na ɖɔ ɖɔ, sɔgbɛ xá kúnnuɖenú ɖagbe hugã le ɔ, mesédó le ɖesu we bo na dó flín fínfón sín kú Klisu tən. Aca ɔ we nyí ɖɔ è ni kplé ɖó kɔ ɖò aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ gbè, bo na ɖu Aklunɔ sín Nũɖuɖu ɔ, bɔ azã ene e Pɔlu ɖɔ é we nyí :0. 7 kpo 1 Kɔlentinu le16: 2 kpo, kpodo Sinsɛn Jaan tən kpo, Nũɖexléme 1: 10.

"Đo 'Didache abí Mesédó Wěwe léɛ sín Nũkplónme' me,' bɔ é bésín xwè 100 AD me (éné ɔ, xwe yɔywe ɖé, vlafo xwè yɔywe ɖé, Jaan kú gudo), è ɖe gbe ɖɔ: 'Aklunɔzán gbe ɔ, mi wá kplé bó wén wɔxúxú bó dó kú nú me, hwenu e mi yí hwe mitɔn léɛ jó é.

"Me mímé Ignace, martyr (xwè 107), ɖɔ xó dó Klisanwun le wú ɖɔ 'ye kún sɔ nɔ ɖu Gbɔjezán ɔ ó, loɔ, ye nɔ nɔ gbè ɖò Aklunɔzán e jí Gbe mĩtɔn lɔmɔ fón sín kú é ɖuɖu me." (Ad Magnes IX.) Đò wěma e é wlan sédó Baanabási é me, wemata XVgú ɔ me ɔ, é ɖɔ: "Éné ɔ wú we mĩ nɔ ɖu azã tantɔngú ɔ (é we nyí ɖɔ aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ) kɔdó awájije kɔ, azã e gbe Jezu fón sín kú é lɔmɔ."

"St. Justin (xwe 165) we nyí Klisanwun wěgbójínɔtɔ nukɔntɔn e yló azã ɔ ɖɔ Aklunɔzángbe ɖò akpáxwé e è nɔ ɖu viví tən é me, bɔ é tinme sinsɛn e Klisanwun nukɔntɔn le nɔ sèn Mawu ɖò azã ene jí é céɖécéɖé-é we nyí ɖɔ, Klisu sín agbaza kpo hun kpo sín vɔsisa kpo ɖexixo e xwedó è le é kpo, wenɖagbejjlazú ɔ kpo, kpodo OApol (News.5) xixa kpo.

"Mɔ me ɔ, é ɖò wen ɖɔ kúnnuɖenú hwexónu tən le kpo nũgbo e mĩ ɖó le é kpo xlé ɖɔ mesédó le we bé Aklunɔ sín Nũɖuɖu ɖuɖu ɖò Aklunɔzángbe, bɔ, ene wu ɔ, é sɔgbɛ xá jló Klisu tən e na ye hlɔnhlɔn bɔ ye na bló huzuhuzu mɔhun le ɖò hwenu kpo lee è nɔ xwedó sinsɛnzú gbɔn é kpo me é. É ɖò mɔcó, hwenu e è na zán hwenu ɖé dó sèn Mawu é keɖe we, bɔ sén atɔngú ɔ zón ɖɔ è ni wà mɔ, amɔ, é ɖò wen ɖɔ nũwiwa ene na ko gosin mesédó le gón ã, bo na ko huzu nũ e gbakpé gbè ɔ bí me é ã, enyi Aklunɔ mĩtɔn ma ko jló ã ɔ nɛ. Adventistes), e gosin xwe kanwe tantɔn gudo nu mesédó le, sɔ sinsɛn ɖɔ azã tenwegú ɔ gbe ɔ, nuɖe we bo sɔ jlé do nuwiwa gbe ɔ bi tən kpodo akɔta hwexónu tən le kpo wu bo nɔ hɛn Aklunɔzangbe gble."Un ɖi ɖɔ xósin ɖagbe ɖé we elb nyi nukanbyc towe.

Mitɔn kpo ayi bí kpo,

"RT. Měši MSGR. AA Sifner, VG"

É sɔɔbe dɔ Katolika le ni dɔ dɔ emi kún dɔ dɔ pápa Hlɔma tɔn dɔɔ Gbɔɔjɔzán ɔ dó aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ jí ó. Wema dɛbũ e mɛdɛbũ sixu dó dò Adventistes du Septième Journée gón bo dóhwe pápa ɔ dɔ é dɔɔ Gbɔɔjɔzán ɔ é ɔ, adingban wɛ; enyi mɛdɛ dò mi mɛ bo dó wema mɔhun le ɔ, é sixu wlan dó jí dɔ, "Nũgbo wɛ ă."

AKLUNɔ SÍN NUZUĐU

Jezu dɛgbe nú ahwanvu tɔn le dɔ ye ni dɔ Aklunɔ sín Nũdɔdɔ ɔ. (Matie 26:26; Luki 22:19; 1 Kɔlɛntinu le 11:24-25.) Aklunɔ dɛgbe nú togun tɔn dɔ é ni kplé. "Mi ma jó kplé kplé mitɔn léé dó ó, lě e mɛdɛ léé nɔ bló gbɔn é." (Eblée le 10:25.) Nũ e akpáxwé wemafɔ elɔ tɔn dɛvo na bo dò dɔdɔ wɛ é na bo tle nyí gbɔn dɛbũ ɔ, mĩ dó nùkplɔnmɛ e bɔkun bo lé dò wen é dɛ, é wɛ nyí dɔ Klisanwun le kún dó na jó kplé kplé yetɔn le dó ó. È lé dɛgbe nú yě dɔ yě ní dɔ Aklunɔ sín Nũdɔdɔ ɔ; yě dó ná kplé bó ná dɔ gbadanu nũdɔdɔ ɔ dó kpɔ. Yě dɔ gbadanu nũdɔdɔ ɔ hwenu e yě kplé é. (1 Kɔlɛntinu le 11:20-33.) Pɔlu dɔ dò fí dɔ: "Hũn, hwenu e mi kplé é ɔ, mi sixu dɔ Aklunɔ sín gbadanu nũdɔdɔ ɔ ă." Enɛ wu ɔ, ye dɔ gbadanu nũdɔdɔ ɔ hwenu e ye kplé é. Din ɔ, è dɛ gbe nú yě dɔ yě ní dɔ, bó lé dɛ gbe nú yě dɔ yě ní kplé; bɔ mĩ mɔ dɔ hwenu e ye kplé é wɛ ye dɔ gbadanu nũdɔdɔ ɔ. Etɛwu ye ka dò dɔdɔ wɛ? Kú Aklunɔ tɔn kpódó wũv é e é ji léé kpó sín flínflín mɛ káká je hwenu e é ná wá é. Enɛ wu ɔ, fínfón sín kú tɔn wɛ è dò dɔdɔ wɛ dò fí; é sixú lé wá azɔn wegó ɔ ă, ényí é má dɔ gbe ă, é má fón sín kú ă ɔ. Enɛ wu ɔ, è nɔ dɔ Aklunɔ Sín Nũdɔdɔ ɔ dò aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ jí, bo nɔ flín kú Aklunɔ tɔn kpo wíwá tɔn wegɔ ɔ kpo. Nũ enɛ dò wen ganji. Amɔ, Klisanwun le kplé dó kpɔ dó linlin e wu ye na dɔ Aklunɔ Sín Nũdɔdɔ ɔ é wu. (1 Kɔlɛntinu le 11:33.) Amɔ, ye nɔ kplé bo nɔ dɔ wɔxúxú alɔ dɔ Aklunɔ sín Nũdɔdɔ ɔ dò aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ gbè. Fínfón Aklunɔ tɔn sín kú dɔ aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ gbe, Yesinsɛn sín jĩ yiyi dɔ aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ gbe, kpódó Aklunɔ sín Nũdɔdɔ ɔ dɔdɔ azán nukɔntɔn ɔ gbe kpó-bĩ bĩ wɛ nɔ tɛdɛ jí dɔ Aklunɔ sín azán ɔ wɛ nyí azán éló. Mĩ ko kplón dɔ Yesinsɛn wá dò aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ gbè, dɔ è bló tuto nú sinsɛn ɔ alɔ bé azɔ tɔn dò aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ gbè, dɔ Klisanwun le kplé bo dɔ Aklunɔ sín Nũdɔdɔ dò aklunɔzán gblame nukɔntɔn ɔ gbè, bɔ Jaan dò Yesinsɛn mɛ dò Aklunɔzán ɔ gbè, bɔ nũ enɛ le bĩ kplón mĩ dɔ Aklunɔzán nukɔntɔn ɔ wɛ nyí.

Togun Mawu tɔn nɔ kplé égbé bo nɔ dɔ Aklunɔ sín Nũdɔdɔ ɔ dò aklunɔzán gbɛ nukɔntɔn ɔ gbè. Gbɔɔjɔzán sɛn ɔ tɔn nyí azán dɛvo bĩ mlémlé, bɔ è nɔ dɔ nú linlin dɛvo bĩ mlémlé. Vogbingbɔn e dò nũ e wu Klisanwun le nɔ kplé dò Aklunɔzán ɔ gbè é kpo Jwifu le sín gbɔɔjɔzán ɔ kpo tentin é sukpɔ sɔmɔ, lee vogbingbɔn e dò kéze kpo zán kpo, Klisu kpo Satáan kpo tentin é gbɔn é dɔhun. Aklunɔzán ɔ dɔɔ gbɔɔjɔzán Jwifu léé tɔn ă; è dɛ gbɔɔjɔzán ɔ sín ali jí hwenu e Akɔjije Xóxó ɔ je é; è na azán yɔyɔ dɛ, é wɛ nyí azán nukɔntɔn aklunɔzán gbɛ ɔ tɔn nú Klisanwun e dò akɔjije yɔyɔ ɔ gló le é. Aklunɔzángbe sín azán nukɔntɔn ɔ dɔdɔ wɛ nyí nũ dɔkpo e dɛ azán nukɔntɔn ɔ dó vo nú azán dɛvo le é. Mĩ sixu ji han dó kpa susu nú Mawu dò aklunɔzán gbɛ nukɔntɔn ɔ mɛ, amɔ, mĩ sixu ji han dó kpa susu n'í dò azán dɛbũ jí kpo azán le bĩ kpo. Mĩ nɔ xà Biblu dò aklunɔzán gbɛ nukɔntɔn ɔ mɛ, amɔ, mĩ sixu xà Biblu ayihɔngbe ayihɔngbe, bo ka dó na lé xà. Mĩ nɔ xodɛ dò .

azã nukontɔn aklunzã gblame tɔn ɔ, amɔ, mĩ sixu xoɖe bo dɔ na xoɖe ayihɔngbe ayihɔngbe. Mĩ sixu na nũ e mĩ dɔ lɛ é dɔ azã nukontɔn aklunzã gbla ɔ tɔn gbè, amɔ, mĩ sixu na lee ali tɔn hun nú mĩ gbɔn é kpo lee hudo tĩn gbɔn é kpo dɔ azã ɖebũ jí. Ene wu ɔ, Aklunɔ Sín Nũɖuɖu ɖuɖu dɔ aklunzã gbla nukontɔn ɔ me we nyí nũ ɖokpo e ɖè azã ene dɔ vo nú azã ɖevo lɛ é. Azã élɔ kpódó azã élɔ kpó keɖe jí we mĩ sixú ɖu Aklunɔ sín Nũɖuɖu ɔ ɖe.

Nũ ɖokpo géé we lɛ kpò dɔ aklunzã gbla nukontɔn ɔ sín azã jí. Mawu bló tuto tɔn bonu togun tɔn na nɔ kplé dɔ aklunzã gblame nukontɔn ɔ gbè. Gbetɔ sixu ɖyɔ sunzanwema ɔ; é sixu bló sunzanwema ɖé bɔ azã ayizén jen dɔ aklunzã gbla ɔ me; Russie wà mɔ bo nɔ gbè nú xwè kanweko ene dɔ tuto aklunzã gblame ayizén tɔn ɔ jí. Akɔta ɖěvo lɛ lɔ bló nũ ɖokpó ɔ. Nɛ Adventiste Azã Tenwegɔ ɔ ka na sèn Mawu gbɔn dɔ aklunzã gbla ɔ sín azã tenwegɔ ɔ jí, hwenu e azã ayizén jen dɔ aklunzã gbla ɔ me é? Mawu sɔ ɖ'ayí bɔ gbetɔ ma sixú bló azãzãnwema ɖé dɔ aklunzã gblame ă, loɔ, "azã nukontɔn aklunzã gblame tɔn" na tĩn. Ene wu ɔ, é bló tuto tɔn bonu togun tɔn-huzuhuzu nabi e sixu je é dɔ taji ă-na kplé dɔ aklunzã gblame nukontɔn ɔ gbè. Enyi gbetɔ dɔ tuto azã atɔ́n kpowun tɔn ɖé dɔ aklunzã gbla ɖokpo me ɔ, Klisanwun lɛ na kplé dɔ azã nukontɔn aklunzã gbla ɔ tɔn jí bo na sèn Mawu. Adventistes lɛ sixu kplé bo sèn Mawu ă, dɔ aklunzã gblame ɔ dɔ azã tenwe ă. Nũ éné ɔ ɖe nũnywé e Mawu dɔ ɖo tuto e é bló nú azã nukontɔn Aklunzãngbe tɔn, Aklunzãn ɔ, bɔ é nyí azã titewungbe e è nã sen ε é xlé. (Xóɖiɖ e H. Leo Boles xwlé me é, dɔ azã 21gɔ Woosun 1944 tɔn gbè dɔ Xɔ Flín Ahwan ɔ Tɔn me, dɔ Nashville, Tennessee)

Tutoblonunu E Nɔ Kpé Nukún Dó Biblu Wu É

Randolf Dunn, Gän, Roberto Santiago, Gän
biblu qò Enteneti jí

Azɔme 1 - Wen Mawu tɔn

NÉ Nŭ Ie Bĩ ka Wà Fí Gbɔn?

Gbetɔ e nyí Mawu é .

Klisu - Mawu sín nŭbudo xexó

e kúnklá Mawu Ie é

Sín Gbè me káká je kú jí - Gbetɔ

Kúkú ɔ Bló Hwlengán .

Wen Wenɔagbe-Wema Ie Tɔn Ie

Azɔme 2 - Tónúsíse nú Klisu .

Hwenu Je Nukɔn nú Klisu

Hwenu Klisu Dò Ayikúngban jí

Hwenu Klisu Gudo

Hwenu e na wá fò qò ayikúngban jí é

Hwenu e è na wá gbeta ɔ kɔn é

Sín Kú jí Gbɔn Akluzu jí Kaka je Gbè Me Xóxó

e kúnklá hwesɔke me Ie é

Yehwesin Klísu tɔn .

Cours 3 -Gbɛ Yɔyɔ Dò Klisu Me

Axɔsuɔuto e è ma sɔ alɔ dó bló na ã é

Mesentɔ e qò Axɔsuɔuto ɔ me Ie é .

Nŭgbododó Klisu Tɔn Nukɔntɔn Ie Asúkúsi

Ie kpo Me Devo E Dó Hudo Anɔsin Gbigbo

Tɔn Ie É kpo

Gbè Meɔéekannuninɔ Tɔn .

Xexó Wuvésexáme Tɔn

Wen e qò wema Ie me é Sinsɛn Mawu qò

Yesinsɛn kpo Nŭgbo kpo me .

Nŭkplɔnkplɔn nú Akwé Biblu Tɔn Ie

Biblu E É Sɔ Tenme É

Biblu Sín Kpléklé

Nú abkpa Ie kpo Nŭjledonŭwu Ie kpo

Azɔme 4 - Su qò Klisu me

Jezu Nazaletinu ɔ

Gbe Klisu Tɔn

Bŭ qò Klisu me

Xó e è qò dó Wuvéwu Ie é

Agbaza, Lindɔn, Ye - Fite Ye Ka Nɔ Yi Hwenu E A Kú É? Abɔwliwli

kpo Me gbibe kpo

Gbɔjezán Mawu tɔn

Nŭɔɔíqó Ie je nukɔn nú Bībɛme Nŭɔɔíqó Ie

Eblée Ie .

Azɔme 5 - Mexoxwe Dò Klisu me

Nŭkplɔnme Akluzu Tɔn Me Mawu

Tɔn Xɔgbigbázɔ ɔ Nŭkanbyɔ Daxó

Hugān E É Kanbyɔ Gbɔn Gbezán

Nu Meɔée Dò Klisu Me Gbè Daxó

Hugān É

Akpáɔɔíqó Ie Din kpo Kaka sɔyi kpo Gbetɔ

Nugbò Ie Nyí Gbetɔ Mawu Tɔn Ie .

Gbè Xógbe Jiwŭ Ie

Azɔme 6 - Biblu kplɔnkplɔn .

Yinyɔ, Nŭjledonŭwu Ie kpo Nŭɔɔíq'ayí Ie kpo

Gbigbo Mímé

Daniyeli

Nŭɔɔíq'ayí Ie Jezu Klisu Tɔn

Nŭwlanwán Ie sín Abwe

Nŭkplɔnme & Nŭwiwa Ie Sín Xwè 100

J.H.M.

Biblu Kpléklé kpo Liledógbɛɛvome kpo

Sinsɛnzɔ Égbé Tɔn Ie - Nŭwlanwán Ie we à alò Akwé Ie we à?

Jezu sín kúnkan - Tablo qé

Azɔɔsa E Nɔ Kpé Nukún Dó Biblu Wu É qò kancica xá gbè devo Ie qò .**biblu qò Enteneti jí.**